

SLOVENSKI NAROD.

"Slovenski Narod" velja po pošti:
za Avstro-Ogrsko: za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 28.— celo leto naprej K 33.—
pol leta " 14.— " 17.— za Ameriko in vse druge dežele:
četrt leta " 7.— " 10.— celo leto naprej K 38.—
na mesec " 2-50"

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo): **Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.**

Izbija vsak dan svojo izredno modro in praznično.
Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer: 1 mm vsok, ter 63 mm širok prostor: enkrat po 8 vin, dvakrat po 7 vin, trikrat po 6 v. Pošlano (enak prostor) 16 vin, pašta in zahvale (enak prostor) 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Na pismena naročila brez istodobne vpostavitve naročilne se ne ozira.
"Narodna tiskarna" telefona št. 85.
Upravištvu naj se pošljajo naročnine, reklamacije, inserati, t. t. d., to je administrativne stvari.

"Slovenski Narod" velja v Ljubljani
dostavljen na dom ali če se hoji ponj:
celo leto naprej K 26-40 | četrt leta " 6-60
pol leta " 13-20 | na mesec " 2-20

Posamezna številka velja 10 vinarjev.
Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: **Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.**

Buren dan v parlamentu.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Dunaj, 14. junija.

vanskega kluba poslanec dr. Laginja. Tudi njegova izvajanja so bila v več kakor enem oziru programatična. — Dr. Laginja je začel svoj govor v hrvaškem jeziku, naglašajoč bedne prilike, v katerih živi naše ljudstvo na jugu monarhije, kjer »tjera poglobnu za narod in za vladarja politiku beždušna čeljad službenog aparata.« Med burnim odobravanjem jugoslovanskih poslancev je izjavil dr. Laginja: Ako smo davno bili prepričani, da nam brez narodnega ujedinjenja ni mogoče živeti, toliko bolj smo danes, ko se nam pripravljajo težke verige centralizma v imenu »nove Avstrije«, dolžni svojemu narodu od Mure, Drave in Donave do obale sinje Adrije ponoviti, da »svi njegovi zastupnici ovdje osjećamo osjećaj njegove duše, da tražimo ujedinjenje Slovenaca, Hrvata i Srba u jedno samostojno državno tjelo zakonom nikad zlomljenega kraljestva Hrvatskoga i da u toj našoj skupnoj domovini nezapovijeda tudja narodna sila, ni Njemaec ni Madžar!«

In iz globine svojega srca je jugoslovanski govornik vzkliknil: Odkud zlata, koji zlata neima? odkud hljeba, koji hljeba neima? Gospodaru hljeba, hljeba, nevidjesmo davno hljeba!

V nemškem delu svojega govora pa je dr. Laginja obširno razpravljal o potrebi državopravne osamosvojitve jugoslovanskega naroda ter je Nemcem zaklical besede njihove lastne bojne pesmi: Der Gott der Eisen wachsen liess, der wollte keine Knechte!

Govor poslanca dr. Ravniharja.

Takisto programatično je govoril poslanec dr. Ravnihar, katerega izvajanja o nemškem državnem jeziku so jugoslovanski, pa tudi češki in poljski poslanci opetovano viharno odobrvali. Poslanec dr. Ravnihar je pričel svoj govor slovensko, priznavajoč se kot zastopnik slovenske napredne inteligence k skupni jugoslovanski ideji.

Govor poslanca dr. Ravniharja prinašamo na drugem mestu v celoti.

V ostrem nasprotstvu z našimi govorniki so razpravljali Nemci med njimi zlasti poslanca Pacher in Neunteufel (krščanski socialci!) o velikih problemih države z onega

stališča, ki ga Nemeec imenuje »Kirchturmpolitik«. Poslanec Pacher je razmišljal o »böhmisch« in »tschechisch«. Neunteufel je hvalil nemščino kot pravi blagoslov za Nemce. In oba sta povrh provocirala kar se je dalo. Poslancu Neunteufelu, ki je nastopal v uniformi kot nekak zastopnik vojaštva, so dobro odgovarjali — vojniki, poslanci — oficirji, zlasti poljski legionarji. Govor poslanca Neunteufela je bil povod za žalostne prizore. Ko je namreč Neunteufel opravičeval postopanje proti obmejnemu prebivalstvu, je nemško - radikalni poslanec Heine zakričal: »Se premalo jih je bilo obesenihi!« Ta cinična, nesramna beseda je skrajno ogorčila slovanske poslance. V zbornici se je dvignil vihar ogorčenja, tumult, ki ga že dolgo nismo videli. Od vseh strani so doneli provokatorju fuji-klici nasproti, poslanci so mu lučali besede: šuft in druge psovke v obraz in zahtevali njega takojšnjo odstranitev. Tumult je trajal več kakor četrte ure. Poljaki, Čehi in Jugoslovani so burno zahtevali, da pokliče predsednik poslanca Heineja k redu in od Nemcev, da ga spravijo kot brezčastnega šufta ven. Predsednik je poklical Heineja k redu, toda zbornica se še vedno ni pomirila. Zdelo se je že, da se bo končal dan s katastrofo.

Medtem se je sestalo predsedništvo nemškega Nationalverbanda, v katerega imenu je poslanec Stölzel končno proglasil, da nemški Nationalverband obžaluje obnašanje svojega člana Heineja. Ko je pa Stölzel potem dostavil, da Heine izjavlja, da s svojimi besedami ni meril na nobenega poslanca — se je dvignil nov buren protest in provokatorju so sledili, ko je odhajal iz dvorane, novi klici ogorčenja, med katere se je vedno znova našla beseda šuft!

Nationalverbandovci so se končno tudi med seboj skregali in radikalni poslanci so napadli Stölzla da je obsodil Heineja. Značilna solidarnost! Značilno je tudi to, da je poslanec Heine, nadsvetnik v železniškem ministrstvu, desna roka ministra Forsterja!

V današnji seji je podal poslanec Rybař v imenu Jugoslovanskega kluba vprašanje na predsednika za-

radi bosansko - hercegovinske zadeve. Avstrijski državni zbor se do danes ni vzel apesije teh dveh dežel, katere so igrale v svetovni zgodovini zadnjih let tako odlično vlogo, na znanje. Njuno državopravno razmerje napram monarhiji še vedno ni urejeno. Poslanec dr. Rybař zahteva, da naj predsednik odredi izvolitev posebnega odseka, ki naj razpravlja o državopravnem razmerju in o vprašanjih, ki so s tem v zvezi.

Mestni poslanci, med njim tudi poslanca dr. Ravnihar in dr. Rybař, so vložili danes interpelacijo zaradi preskrbe mest s premogom.

Današnji dan je slabo vplival na pogajanja vlade s Poljskim klubom. Zvečer se vrši nova konferenca predsedništva z grofom Clamom, zdi se pa, da so dnevi, oziroma ure sedanjega predsednika Lazarskega šteti. Ludovci in narodni demokrati mu očitajo, da je včeraj v edom a podal nepravilno izjavo glede politike Poljskega kluba napram vladi. Klub je sklenil, da vlade ne more podpirati. Današnji dogodki v zbornici so ostro razpoloženje v klubu še poostriili, poljski poslanci so opetovano prav ogorčeno nastopili in odpor proti vsaki oportunistični politiki Poljskega kluba postaja vedno večji. Ako bo izbran za novega načelnika kluba poslanec Glombinski, potem bo grof Clam pač zaman ponujal Poljakom svoje zlate gradove.

Danes je bil razdeljen med poslance protokol četrte seje poslanske zbornice z dne 12. junija. V tem protokolu se nahaja poleg čeških izvajanj poslanca Stranskega prvič tudi slovenski govor poslanca dr. Korošca. Kakor je videti, tehnične težkoče niso bile nepremagljive.

Danes je konferenca načelnikov strank sklenila, da mora biti budgetni provizorij do 26. t. m. tudi v tretjem branju odpravljen.

V včerajšnji seji je najprej govoril poslanec dr. Tresić-Pa-

vičić in je pojasnil, da je bil dve leti v preiskovalnem zaporu in da so z izrečno privolitvijo takratnega pravosodnega ministra Hochenburgerja njegove govore iz državnega zbora in iz dakmatinskega deželnega zbora porabili za dokaze za njegovo, kakor se je obtožitelj izrazil, veleizdajniško mišljenje ter jih prečitali pri glavni razpravi, pri kateri je bilo predlagano, naj se ga spozna za krivega in obsodi na smrt. Ker v današnjih razmerah ni jamstva, da bi mogel popisati razmere v jugoslovanskih deželah, proti katerim so včeraj popisane razmere v Thalerhofu je blede slika, ker ni jamstva, da ne bodo njegovi politični govori še kaj inkriminirani in ga ne spravijo še kdaj na obtožni klop in pred ogroženo smrti, zato se pri ti politični razpravi odpo-ve besedi.

Poslanec Wolf je rekel Čehom, da si med vojno niso pridobili pravice za tako nastopanje v parlamentu, kakršno so si zdaj dovolili, opravičeval je poslanca Heineja, češ, ta je hotel le reči, da ni zadel vseh veleizdajalcev zaslužena kazen ter se vnel za tako državopravno uredbo, da bo nemštvo zagotovljeno prvenstvo.

Poljski poslanec Daszynski je govoril o galiških razmerah, češ, da je Gališka postala le trg za avstrijske izdelke z njenimi trpljenji, ki jih ustvari tak položaj.

Posl. Mataja je govoril o mirnovnem vprašanju, poslanec Reitzes o usodi beguncev in internirancev, poslanec Hruban je označil opozicijsko stalniše katoliških Čehov do vlade, poljski poslanec Glombinski je zahteval ustanovitev kraljevine Poljske, obstoječe iz vseh dežel, kjer prebivajo Poljaki, italijanski poslanec Bugatto je ugovarjal, da bi pripadla tudi italijanska ozemlja jugoslovanskemu državnemu telesu, socialni demokrat Renner pa o narodni avtonomiji v Avstriji.

Razni predlogi.

V četrtkovi seji poslanske zbornice je interpeliral poslanec Gostinčar glede preskrbe Idrije, podpredsednik Pogačnik pa glede preskrbe Postojne in Vipavske doline z živili. Poslanec Gostinčar je stavil tudi vprašanje glede krompirja Kranjski,

LISTEK.

Med mladino.

Luigi Calco.

Lovimo, lovimo. Kdor je to že izkusil, ta vé, kaj se skriva vse za to nedolžno besedo. Tedaj je pri hiši vse narobe. Predvsem imaš v hiši žensko bitje, ki je čezmerno zgovorno, izkušeno in lačno. Najrajši bi cel dan jedlo. Pa bog ne daj kaj slabega in v malih količinah. Prepričan sem, da mora ženska te baže imeti najmanj dva želodca.

Ker se taki ženski ne sme nič odreči, zato se pa tem bolj prikrajša hišnega gospodarja. Povsod je na potu ženskam, slišati mora razne neprijazne besede in srebati preveč zasoljeno ali pa neslano juho. Kdor ni okusil takih časov, ta zakonskega življenja ne pozna.

Ko smo lovili, sem bil prav vesel, če sem moral po opravkih iz hiše. K sreči sem imel tedaj polno glavo samih opravkov. Zato se je tudi zgodilo, da me niti doma ni bilo, ko je bil lov srečno končan.

»Tako težke in zdrave deklice pa še v svojem življenju nisem vjela.« pozdravila me je takoj v kuhinji tista ženska z dvojnim želodcem.

Vmes je pa slastno cmakala in obirala tolsto kokoš.

Ne da bi jo dalje poslušal, sem planil v spalnico k svoji ženi, da se prepričam, če ženska ne laže. Tam me je jokajoč glasek hitro prepričal, da je ženska govorila resnico. Tega sem se prav od srca razveselil. Ker pa ni veselja brez žalosti, tako se je tudi meni zgodilo. Zbolela mi je namreč tedaj moja ljuba ženica tako hudo, da dober teden ni mogla iz postelje.

Veselite in žalost sta me pošteno prevzela. Zato sem prve dni nekoliko zanemarjal svoje opravke izven domače hiše. Ta malomarnost se je maščevala nad menoj. Po dobrih treh dneh so se mi opravki tako nakopili, da nisem mogel več cele ure zdržema občudovati neizčrpnega teka tiste ženske.

Moral sem biti veliko iz hiše in tako se je celo pripetilo, da sem enkrat pohitel v rojstni kraj svojega tržaškega prijatelja, Po opravkih seveda. No, pa to se itak razume.

Ko sem vstopil v tisto zatohlo gostilno s kislim priimkom in sladkim vincom, so sedeli pri dolgi mizi že vsi vaši in moji znanci. Žulili so razum strica Blaža Bogataja vsak svoje četrtrinko in se zato držali nekam kisljo. Tudi govorili niso nič kaj prida. Le sem in tje je kdo znil kakšno o vremenu.

Ker nisem imel kaj poslušati, sem pa tembolj skrbel za svoj želo-

dec in goltanec. V te svoje skrbi sem bil pa tako zaverovan, da niti opazil nisem, da so možje pri dolgi mizi popolnoma obmolknili.

Ko mi je preostala le še skrb za moj goltanec, sem pa vendar postal pozoren na molk pri dolgi mizi. Premotril sem malo možje okrog mize. Kar sem pa videl, me ni prav nič razveselilo.

Vsi so imeli svoje poglede nekam čudno neprijazno uprte v me. Oči mesarja Mateja Kašmana so bile pa naravnost rudeče.

Morebiti bi bili možje še naprej molčali, če se ne bi bil kovač Gašper Pokorn te-le iznebil:

»Prijatelj Kašman, pretekli teden sem bil v Ljubljani. Namenil sem si kupiti novo nakovalno. Sem ga že potreben. Predno sem pa šel po svoji kupčiji, zatekel sem se malo k »Zelenemu močerad«. Saj poznate vsi ta brlog. Dobi se tam prav dobra kapljica za žejne požiralnike. Tudi imajo tam dobro zalogo za želodce. Notri je bilo precej ljudi. Pri eni mizi so bili pa posebno glasni in se veliko smejali. Smejali so se pa človeku, ki jim je nekaj bral iz »Naroda«. Pa veš, Matiček, kaj jim je bral? Bral jim je tiste Oustljeve čenče o tvojem ričetu, Špelici in živi bali. Ko jim je to bral, so se tako smejali, da bi kmalu popokali. Sedaj te pozna vsa Ljubljana in cela Kranjska dežela. Pa bog ve, kdo še? Presneto se lahko postaviš, Matiček.

Kadar boš prišel zopet v Ljubljano, bodo ljudje kazali kar s prstom za teboj.«

»Hudiča bodo kazali! Kdor bo to storil, naj napravi kar svoj testament. Tristo sekačev naj me na drobno razseka, če ne bo tako. Tako ga bom oplazil po hrbtu, da mu bom kar križ zlomil. Ali pa še rajši po glavi, da ne bo šepal. Če bi poznal tisto glisto, ki me je dal ljudem v zobe, to bi se pogledala. Iz kože bi ga dejal, čeprav bi me potem deset let pitali s samim ričetom.«

Pri teh besedah udaril je mesar Kašman tako po mizi, da so začele četrinke kar plesati okrog Blaževoga polička. Meni je pa postalo nenkrat silno vroče in soparno. Pa mravlje so mi začele lesti po nogah in celem životu. Vse moje misli so hipoma šinile k moji ljubi ženi in mojima nedolžnima otročičema. Ne vem, kaj bi bil tedaj dal, če bi bil pri njih.

Mesar Kašman je pa le naprej hudičeval in tolkel po mizi. Tisti hip mu pa glavnikar Gustelj šepne nekaj na uho in pokaže na me. Kakor bi bil pokazal rudeče sukno, skoči mesar po koncu, plane pred me in se zadere nad menoj:

»Kaj ti si tista glista, ki spravlja poštene ljudi ob dobro ime. Naj te pri ti priči vzame tristo zelenih! Za popotnico pa sprejmi od mene to-le!« Isti hip je pa moja uboga glava že napravila neprostovoljno znanje z

mesarjevo pestjo. Priznati moram, da je bilo prvo znanje že tako izdatno, da sem zagledal tri solnca naenkrat. Žalobog pa ni ostalo samo pri prvem znanju.

Mesar Kašman je moral biti vse-kakor jako temeljit človek. Še niso izginila ona tri solnca, ko se je usula na mojo glavo, hrbet ali kamor je pač priletelo, prava toča prvemu mesarskemu udarcu vrednih naslednikov.

Da varujem vsaj nekoliko svoje oči, nos in usta, sklonil sem svojo glavo k mizi. Seveda sem s tem odprl nadaljnim buškam najširše polje na svojem hrbtu in njegovem nadaljevanju. To ugodno priliko je čezmerno izkoristil zverinski mesar. Tolkel, udrihal in zbijal je po meni kot obnorel.

Skoro sem pa občutil, da so mu priskočile na pomoč še druge pesti. Njegovo mesarsko pest sem po tolikih izkušnjah že preobro poznal. Moji občutki so mi pa povedali, da so se njegovi mesarski pridružile še razne druge pesti. Skoro sem znal ločiti mesarsko od kovaške, kovaško od mizarske in tako dalje.

Vse te pesti so padale v bratski slogi po mojem hrbtu ali kamor so zadele. Zraven so pa njihovi lastniki na glas kleli in me častili s priimki, katerih se v svoji skromnosti ne upam ponavljati.

(Daje prihodnja.)

Govor državnega poslanca dr. Ravniharja.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Visoka zbornica!

Radostno je zašumelo v nemškem gozdu, ko je bil ministrski predsednik završil svoj vsaj po obrazu »veliki« govor. Prebučno je bilo odobravanje in prebučno njih ploskanje, da bi ga ne razumeli. Govoril je Nemcem iz srca in njim po volji. S svojim govorom se jim je zapisal z dušo in telesom. Sprejeli so ga z odprtimi rokami. Nič se torej ne čudim temu jubilaranju, ko je bil premier izrekel svojo »Zauberformel«. To nam pove vse, to nam pove več kakor vsaka druga ocena, ta kvintesenca modrosti avstrijskega državnika. (Dobro!)

Njegove besede so našle takoj odmev v že pripravljenem odgovoru voditelja nemškega Verbanda, češ, da bodo Nemci sledili ministrskemu predsedniku skozi drn in strn. Popolnoma odveč je pristavil, da bodo to storili »brezpogojno«. Kakšnih pogojev naj še stavijo, ko imajo itak že vse, kar jim poželi srce. Sатурirancem in nasičencem je lahko bli bli dobri patrioti, vprašanje je pa, je li bi bili ravno tako dobri patrioti, ako bi bili oni na našem mestu. Bistvo ekspozicije min. predsednika izzvenil v kratki resnici: ostane vse pri starem (tako je), vsa mizerija, ki iz nje avstrijski državnik ne ve izhoda. Akceptiral je stališče nemške politike v tej državi, l' état c' est moi, cilji avstro-nemške politike morajo biti tudi cilji državi, kdor se jim ne podredi, ga ni imeti za lojalnega in dobrega državljan. No, gospoda moja, mislim, da bo zgodovina preko take modrosti šla na dnevni red, morda prej, kakor si gospodje domišljajo. (Živahno odobravanje.)

Predeh bi nadaljeval svoj govor, bi se rad pečal še z izvajanjem nemškega štajerskega poslanca Markia, ki po svoje skuša rešiti jugoslovanski vprašanje. Zanimivo bi bilo, saj bi ne bilo nič lažjega, kakor pobiti vsa sofisticirana teza državnika. Toda gospod višji deželosodni svetnik se je v svojem govoru spozabil do nizkotnih denunciacij. Zato naj bo temi kratkimi besedami odpravljen. Nič več o tem možu. (Klici: Dobro, prijateljstvo pri Jugoslovanih in Čehih.)

Govornik je nadaljeval nemško: Oziramo se v bodočnost, ki nam jo prinese sedanja vojna. Pričakovali smo, da se bomo bavili v državnem zboru tudi s primernimi problemi. Mesto tega pa smo začeli tam, kjer smo prenehali pred tremi leti — pri jezikovnem vprašanju. V času, ko pokajo sami temelji sveta, se moramo avstrijski Slovani boriti še za našo enakopravnost in prisljeni smo dokazovati, da je to naša pravica! Velika doba je našla pri nas male ljudi, to ne verja le za naše Nemce, temveč tudi za vladu, v kateri ni državnika, ki bi izgovoril pravo veliko rešilno besedo: narobe, prišel je državnik, ki je kot največji pridobitelj države v tej krvavi vojni postavil v svoj program, nemški državni jezik.

Prav jasno in točno pravimo: mi odklanjamo vsak podoben poskus; smatramo ga kot atentat na princip enakopravnosti, kot očitno sovražnost, katere posledice bi bile nezdravne, ne le v zaledju, temveč v samih strelskih jarkih in še čez nje. Mož, ki bi nam v sedanjih časih hotel vsiliti ta jarem, bi se pregrešil proti vojni sili države. (Burno odobravanje pri Slovanih.)

Nikdar se ne uklonimo diktatu. Argumenti, ki jih navajate za uvedbo nemškega državnega jezika, so le navidezno pravilni, mi vemo, da so plašč za načrte, ki jih poznamo iz nemškega velikončnega programa. Do dobra poznamo imperijalistične aspiracije naših Nemcev. Enotnost države se ne da doseči s tem, da se proklamira jezik manjšine za državni jezik. Taka jednotnost bi bila velika laž pred svetom. Le medsebojno spoštovanje, le svoboda in ravnopravnost morejo ustvariti in ojačiti zvezo narodov, ki naj tvorijo državo. (Odobravanje.)

Za nemški državni jezik se navajajo vojaški argumenti. Ravno sedanja vojna pa je dokazala, da je bila naša armada dobro pripravljena navzlic temu, da nismo imeli državnega jezika, oziroma baš radi tega. V ostalem — ali hočete tudi na Ogrskem uvesti nemški jezik iz vojaških ozirov? Vojaški argumenti zakrivajo le druge namene. Tega se vlada tudi zaveda. Kajti zakaj je sicer po ruski revoluciji pustila pasti že pripravljene oktroaje, ki so obsegali tudi nemški državni jezik?

Mi se upiramo proti temu nasilstvu, ne le, ker pomeni prelom s

principom svobode in enakosti narodov, ki je zmagal v ruski revoluciji in je potem tudi v našem prestolnem govoru dobil odlično mesto, temveč tudi ker nas vsa naša žalostna narodna preteklost sviri. Krasni člen XIX. drž. osn. zak. — ali še obstoja? — Kako so ga teptali ne le naši nemški someščani, temveč tudi vlade! V uradu, v šoli, v javnem življenju — povsodi čutimo nemško gospodstvo: 100.000 koroških Slovencev nima niti ene javne ljudske šole, v naše urade je uveden nemški tkzv. notranji uradni jezik, boriti se moramo za protokolaranje izpovedi slovenskih in hrvatskih prič. Nikjer ne moremo doseči, da bi se napram nam postopalo strogo po zakonitih jezikovnih predpisih. (Živahni medkljci.)

Kaj pomeni beseda »promet-nije zika«, to čutimo baš sedaj prav bridko: naši uradniki in sluge se niti med seboj ne smejo pogovarjati drugače kakor nemško! Da, posamezni eksponenti nemških volksratov disciplinirajo naše ljudi celo takrat, če se v uradnem posloju ali v službi o privatnih stvareh slovensko pogovarjajo. Takega človeka imamo n. pr. v Ljubljani v osebi predstojnika tamkajšnjega okrajnega sodišča. V resortu justičnega in železniškega ministra vladajo v tem oziru neznosne razmere.

Omeniti hočem v tej zvezi tudi personalna vprašanja. Z ozirom na sedanjo dobo in na bodočnost, ki jo pričakujemo, so to lapalije, toda karakteristična so ta vprašanja, ker spoznate iz njih kakšne nauke črpa vlada iz velike vojne. Zato omenjam zastopavanje slovenskih in hrvatskih uradnikov, namesto katerih se nam povsodi vrtva nemška birokracija, zlasti na vodilnih mestih. Tako so vsi predsedniki in podpredsedniki deželnih in okrajnih sodišč Nemci, sodni gremiji v Celovcu, Celju, Mariboru, Gradcu po pretežni večini nemški. Odkar je Avstrija konstitucionalna država, nismo imeli Jugoslovani niti enega zastopnika v kronskega sveta!

V vojni pa si je naš jugoslovanski narod stekel po krivdi nemške birokracije mučniški venec. (Čujte, čujte!) Na sto in sto naših ljudi je bilo interniranih, konfiniranih, naše uradnike so deportirali v tuje kraje. Zadostoval je migljaj nemškega Volksrata, denunciacija špiclja — pomagal ni protest, nobeno opravičenje, nobena pritožba, nobeno pojasnilo. Razgnali so rodbine, ločili očete in sinove od mater in žen, gnali jih v prognanstvo, izpostavili na tisoče ljudi največji bedi in gosposlavskemu ruinu in do danes na stotine in stotine teh naših nesrečnikov ne ve, zakaj jih preganjajo. Plemenita cesarjeva beseda je to preganjanje omilila, mnogo jih je bilo iz taborišč izpuščenih, toda ne smejo se vrniti domov, vrženi so kratkoma na cesto in svojo nedolžnost plačujejo z bedo in pomanjkanjem. Drugi so prišli iz taborišč k vojakom, kjer so jim vzgajali, kakor kaznjencem na galerah, sramotni madež »p. u.« ali »p. v.«, ki je povod največjega trpljenja. Profesorjem, odvetnikom, uradnikom, sodnikom je zaprta oficirska šola in prideljuje se jih delavskim oddelkom, kjer se jih sili v najnižja dela, da bi se jih ponižalo. Nobena pritožba ne pomaga. Vojaške oblasti se izgovarjajo na politične, politične na vojaške. Vojni nadzorni urad deluje v tem oziru popolnoma po metodah srednjeveške inkvizicije. Na stotine nedolžnih žrtev te inkvizicije, katerim se godi hušje kakor tistim, ki so bili obsojeni, pričča proti metodam, ki ne poznajo nobenega spoštovanja pred svobodnim državljanom. (Živahno odobravanje.)

To so kričeče krivice, gospodje: poslanec Dobernig pa se upa še trditi, da mi Jugoslovani nismo zatirani, da nismo narod 2., da 3. in 4. razreda. To podčrtavamo, podčrtavamo pa istočasno besede prestolnega govora, ki obljubljajo narodom svobodo in enakopravnost. Za ta načela se vedno borimo z avstrijskimi vladami, ta načela so zmagala tudi v vojni. Da smo polnovreden narod, to so dokazali naši vojaki na bojiščih, to smo s potoki krvi sankcionirali v knjigi zgodovine.

Mi ne zahtevamo za vse, kar smo storili za državo, nobenega plačila, nobenega odklovanja, mi hočemo le to, kar imajo Nemci že v obilici: svobodo, neodvisnost, samostojnost v narodnem oziru, enakopravnost pred zakonom in v javnem življenju. (Viharno odobravanje.) Nemci, ki sedijo pri polnih skledah, so zato lahko aplavdirali programu ministrskega predsednika. Besede o pravi demokraciji, ki smo jih slišali v prestolnem govoru, se dajo tolmačiti le v našem zmislu. Vsaka drugačna razlaga bi bila napačna, ker bi nasprotovala prirodniemu pravu, ki je edini zdrav temelj države. Postavili

smo na čelo svoje magne chartae, svojo, vsakega tujega gospodstva svobodno narodno samostojnost prepričani, da nam narodni razvoj prinese popolno zmago tega načela. Naloga avstrijske vlade bi bila,

da se posluži momenta, ki bo sicer šel mimo nje; narodnega razvoja dogodkov pa ne more zadržati nobena avstrijska, nobena ogrska vlada. (Burno odobravanje pri Jugoslovanih, Čehih in Poljaki.)

Dogodki na bojiščih.

Naše uradno poročilo.

Dunaj, 15. junija. (Kor. urad.) Uradno se razglša:

VZHODNO BOJIŠČE.

V Vzhodni Galiciji in v Voliniji traja ojačeno rusko bojno delovanje na več točkah.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Pri soški armadi nobenih pomembnih dogodkov.

Na Koroškem se je stopnjeval sovražni artiljerijski ogenj v pokrajini ob Plöcknu in pri Bovcu do največje sile. Napad na naše pozicije ob Rombonu smo zavrnili.

JUGO - VZHODNO BOJIŠČE.

Nobenih dogodkov.

Seč generalnega štaba.

Nemško uradno poročilo.

Berolin, 15. junija. (Kor. urad.) Wolfow urad poroča:

Veliki glavni stan.

ZAPADNO BOJIŠČE.

Armadna skupina prestolonaslednika Ruprehta Bavorskega.

Na Flandrskem se je pričel po razmeroma mirnem dnevu med Ypresom in Armentièresom večer ob 8. uri 30 minut zvečer močan bobnajoči ogenj, kateremu so sledili na celi fronti angleški napadi. Potisnili so ti napadi po bojiščih, ki so ponekod trajali do jutra, nazaj varstvene oddelke, ki so bili našo, bolj proti vzhodu ležečo bojno črto med Hollebe-

kom, nižino Douve in jugo - zapadno od Warnetona od 10. maja sem uspešno prikrivali, proti vsem izvidnim sunkom. Severno od tega bojišča tja do obali le malo artiljerijskega delovanja. Z nenadnim napadom so čete nekega doljenerskega polka v loku pri Ypresu dvignile belgijsko postojanko 25 mož.

Na fronti v Artoisu so napadli Angleži zjutraj po silnih ognjenih valovih naše jarke vzhodno od Monchyja. Na nekaterih točkah so vložili, protisunkni pripravljene čete pa so jih takoj zopet vrgli ven. Kos jarka zapadno od Bois du Sart je še v sovražnih rokah. Zvečer je izvršilo več angleških bataljonov sunek vzhodno od Loosa. Tudi tu smo držali svojo pozicijo z močnim protinapadom.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika.

Ob Chemin des Damesu je oživilo v večernih urah streljanje na obeh straneh ceste Laon - Soissons in ob Froidemontu. Naše napadalne čete so pripeljale s podvezitij proti francoskim jarkom severno Brayaja, zapadno od nižine Sulpe in na vzhodnem bregu Mose vjete in plen nazaj.

Armadna fronta generalfeldmaršala vojvode Albrehta Würtemberškega.

Nobenih večjih bojnih činov.

VZHODNO BOJIŠČE.

Živahno streljanje pri Smorgonu, zapadno od Lucka in ob železnici iz Zločova in Haliča v Tarnopol.

Ob makedonski fronti je položaj neizpremenjen.

Prvi generalni kvartirni mojster v Ludendorff.

Topovski ogenj na koroški fronti. Napad na Rombon odbit.

Na koroško-bovški fronti. Dolgo časa je bilo mirno na koroški fronti in pri Bovcu. Od 14. t. m. pa so se pričela italijanska bojna podjetja na to fronto. Ne moremo še presoditi, ali je to samo obtipavanje ofenzivne moči naše tamkajšnje fronte, ali hočejo Italijani vezati na tem prostoru avstro-ogrsko čete in preprečiti, da bi mogli deli teh čet oditi kam na kako drugo fronto. Druga verzija bi kazala namen Italijanov, da prično zopet z napadi ob Soči. Mogoča sta oba nagiba istočasno vzrok italijanske delavnosti. Italijani so bili odbiti, kakor na planoti Sette Comuni, tako tudi ob koroški deželi meji, kjer so po močnejšem artiljerijskem ognju v odseku pri Plöcknu in Bovcu juršali. Naše pozicije na 2208 m visokem Rombonu zapirajo dohod k prelazu Predela; tam so se izjalovili že v septembru 1915 vsi italijanski poskusi, da bi prebili ali obšli našo pozicijo.

Čigav je Fajtji hrib. Iz vojnih poročil je razvidno, da je sprednja kota 432 v italijanski posesti, zaledna kota 464 pa v naši. Krvavi boji so se bili za te višine in nešteto italijanskih trupel je ležalo okoli hriba.

Uporna brigada Sassari. »Kölnische Zeitung« poroča, da se na visoki planoti Sette Comuni upra brigada Sassari radi vročih bojnih prvi dan napada. Ni hotela juršati. Major Marchese je ukazal nato po Cadornovem povelju ustreliti štiri kolovodje upornikov. Potem je polkovni adjutant ustrelil majorja.

Izgube Italijanov v desetisoški bitki. Neko francosko poročilo je pripovedovalo 7. t. m., da napovedi Avstro-Ogrske o izgubah Italijanov v deseti soški bitki so pretirane. Ali avstro-ogrsko številke o skupnih italijanskih izgubah gotovo niso previsoke, marveč so cenjene previdno. Več nego polovica italijanske armade je juršala na naše pozicije na frontnem odseku, širokem komaj 40 km. Vjetih pa je bilo Italijanov 27.000, oni pa so naznanili naših vjetnikov 23.000. V tem dejstvu tiči vsa veličina italijanskega poraza. Znano je, da ima branilec vedno več izgub na vjetnikih kakor pa napadalec. To pot je drugače. Italijanski polk 86. je prišel v vjetništvo z 2685, polk 69. z 1932 in polk 71. z 1831 neranjenimi bojevniki. Po neki

privatni statistiki so imeli Italijani od izbruha vojne do 31. maja t. l. mrtvih generalov 14, polkovnikov in podpolkovnikov 140, majorjev 228, stotnikov 1153, nadporočnikov 1097 in poročnikov 3698.

Prebitno mesto na tirolski fronti. Na bojni fronti Asiago - Brenta se kaže že očitnejše prebitno mesto Italijanov. To obsega 4 do 5 km dolgi frontni komad od hriba Forno do severnih obmejnih višin, približno do hriba Ortigara. Naša fronta teče približno severozapadno Asiago v severni smeri v območju hriba Zeblo, hriba Forno, Chiesa, čez greben od hriba Asteate do Costalte (dolg 20 km) in Suganske doline. Prebitno mesto sovražnika je na južni strani grebena, ki tvori planoto Sette Comuni in se izteka proti gorenje-italijanski ravnini. Druga polovica grebena, severno pada strmo v Brento. Sovražnik bo naibž vodil glavni sunek še nadalje s hriba Forno do grebena. Kakor kaže potek bojev, Italijani nimajo pričakovati uspehov.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

14. junija. V noči 12. na 13. junija je poskusil sovražnik na asijskih višinah napasti na hribu Ortigara pred kratkim zavojevane naše pozicije. Napad pa je bil preprečen po naših pozornih četah. Sovražnik je napadel z znatnimi silami in s skrajno hujstostjo. Trdni odpor naših čet pa ga je vrgel v neredu nazaj in mu prizadejal ogromne izgube. Na julijski fronti je ponovil sovražnik, po svoji artiljeriji energično podpiran, večer svoje male nenadne akcije. Severovzhodno Gorice in na Kraški planoti pri Kostanjevici je naša artiljerija uničila take poskuse. Zadelja je s svojim posrečenim bobnajočim ognjem premikajoče se transporte in čete v dolini, kjer se stekata Idrjica in Bača, vzhodno Sv. Lucije in jih je razbila. Provročila je nadalje eksplozijo municijskih skladišč v sovražnih črtah blizu Sela.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Na Krasu je padel najboljši plavač Italije poročnik Rossi. Brigadni poveljnik Franceschi, ki je imel nalogo zavojevati Vodice, je padel v bojih za Vodice. — Od 1. februarja

t. l. dalje je bilo potopljenih po podmorskih čolnih 52.000 ton živil za Italijo namenjenih; samo pšenice se je potopilo 23.000 ton, koruze 22.000 ton; premoaga se je potopilo 51.000 ton, vojnega materijala 29.000 ton, nadalje 5800 ton olja in petroleja itd. Škoda ogromna.

Novi boji na Flandrskem.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

13. junija popoldne. Artiljerijski boj v okolici mlina Laffaux, gore Cornillet, Butte du Mesnil, višine 304 in v okolici Les Paroches. Poskušen sovražni nenadni napad v okolici Haute Chevauchee se je ponesečil. Sicer povsod razmeroma mirna noč.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

14. junija zvečer. Naše nadalnje prodiranje zapadno od Messinesa skupaj s pritiskom naših čet na jugu naše napadalne fronte je prisililo sovražnika, da je opustil važne črte svojega obrambnega sistema prve črte v pokrajini med reko Lys in St. Yvesom. Naše čete so sledile sovražniku za petami ter so vzhodno od gozda Ploegsteert močno napredovale. Čez noč smo tudi v bližini Gapaarda pridobili tal. Včeraj zvečer smo vdrlj v sovražne jarke severno od Bullecourta in južno od Hooga ter vjeli na obeh točkah nekaj mož.

14. junija popoldne. Skupno število od 7. junija sem vjetih znaša 7342 mož, med njimi 145 častnikov. Vpljenih je bilo 47 topov, 242 strojnih pušk in 60 možnarjev za jarke.

Bolgarski car v nemškem glavnem stanu.

Berolin, 14. junija. (Kor. urad.) Bolgarski car je odšel s carjevičem Borisom, princem Cirilom in ministrskim predsednikom Radoslavom dne 11. junija v nemški veliki glavni stan na obisk nemškega cesarja. Posvetovanju, katerim sta bila pritegnjena državni kancler in državni tajnik zunanjih zadev Zimmermann, so posvedočila zopet popolno soglasje obeh vlad v vseh vprašanjih. Car je zvečer zapustil s spremstvom veliki glavni stan.

Angleži v Ameriki.

Zeneva, 13. junija. Iz Washingtona: V Ameriki živeči Angleži morajo oditi v Kanado, da jih tam uvrste v armado.

Francozi in njih generali.

Köln, 13. junija. »Kölnische Zeitung« poroča s švicarske meje: Listi poročajo, da je predložil Albert Fabre ta - le zakonski načrt: Vsak general, ki poveljuje kakim armadni skupini, kakemu armadnemu zboru, diviziji ali brigadi, se uradno odstavi, če vsled neznanja ali velike nevednosti ali neizkušeneosti s svojimi ukazi povzroči uničenje velikega dela podrejenih čet, in sicer se to zgodi tekom enega meseca, ko se mu je napaka dokazala. Prej se takemu generalu sporoči poročilo o inkriminiranih dejanjih ter se mu da 4 dni časa, da pismeno naznani vse, kar mu more služiti v obrambo. Če je vojni minister prepričan, da tvorijo dejanja kakega generala tako težko krivdo, da je treba strožje kazni, predloži zadevo tekom enega meseca po odslovlitvi generala vojnemu svetu, katerega predsednik je vojaški gubernator Pariza. Kazni so: Odstavljenje, tudi daljša ječa in smrt, kakor predpisuje vojaški zakonik.

Vse za zmago.

Berolin, 13. junija. (Kor. urad.) Kakor poroča »Times«, je prišla začetkom junija v kanadski zbornici na razgovor odstranitev tračnice železnice »National Transcontinental«, da jih prepeljejo na Francosko. Ta odstranitev, ki pomeni oškodovanje kanadskih železnic, je izzvala ostro kritiko. Kanadski železniški minister pa je podpiral ta predlog s tem, da je nujno potrebno, poslani na Francosko primerne tračnice ter je izjavil, da je pripravljen, dati odstraniti vse tračnice v Kanadi, da se zagotovi zmaga.

Nemška nota Španski.

Iz Madrida poročajo: V političnih krogih zatrjujejo, da je nemški odgovor glede potopitve »Patricia« zelo prisrčen. Odgovor pravi, da ladja ni bila torpedirana in da je podmorski čoln imel samo namen ladjo ustavit. Ker se »Patricio« ni ustavil, je izstrelil podmorski čoln granato, ki je ladjo zadel. Nemška vlada izjavlja, da obžaluje smrt strojnika ter obljublja odškodnino za njegovo rodbino. Nota dostavlja, da Nemčija ni imela nikdar namena, škodovati Španski ali pa razžaliti špansko zastavo. Če bi ta izjava ne zadostovala, je Nemčija celo pripravljena, izkazati španski zastavi pri prvi priliki čast s tem, da bodo nemške ladje defilirale pred špansko ladjo ter oddale 21 strelkov, iz topov.

Wilson o Nemčiji.

Washington, 14. junija. (Kor. u.) Reuterjev urad poroča: Predsednik Wilson je imel danes na velikem patriotičnem zborovanju govor, v katerem je opozarjal ameriško ljudstvo, da se bavi Nemčija, ko je večji del svojega direktnega osvojevalnega načrta izvedla, sedaj z novim načrtom, namreč z mirovno intrigjo. Predsednik je opozarjal na nemške napade, ki so prisilili Zedinjene države k vojni, ter je izjavil, da bi uresničenje mirovnih ciljev Nemčije morda celo pomenilo uničenje vsega sveta. Sedaj vemo jasno, je nadaljeval predsednik: Nemško ljudstvo te ostudne vojne ni povzročilo ali želelo; vojno so pričeli vojaški močniki v Nemčiji in ti so se izkazali tudi kot močniki nad Avstro-Ogrsko. Ti močniki smatrajo narodnost, zlasti male države in narode za naravna orodja svojega gospodarstva. Njih načrt je bil potegniti pas nemške vojaške sile in nemškega političnega gospodarstva skozi srednjo Evropo in preko Sredozemskega morja v srce Azije. Avstro-Ogrska je bila pri tem ravno tako njih orodje, kakor Srbija, Bolgarska in Turčija. Te sanje imajo svoje osrčje v Berlinu. Ni lahko razumeti njihov prizadevanja za mir, ki izhaja sedaj iz Berlinu. O miru se v Nemčiji ne govori več, ne o miru iz lastne volje, marveč iz volje narodov; katerim nasproti je sedaj mnenja, da je na boljem. Ta vlada ima poleg tega v rokah še dragocene zaloge. Ta vlada ne more iti naprej in se ne upa nazaj. — Ona želi končati kupčijo, predno je prepoznano. Vojaški močniki, pod katerimi krvavi Nemčija, vidijo jasno, do katere točke so tirali usodo. Če gredo nazaj ali pa če se jih prisili za ped odstopti, se zlomi njih moč doma in v inozemstvu na kose. Če morejo doseči sedaj mir, z velikanskimi prednostmi, ki jih imajo še v rokah, bodo pred nemškim narodom opravičeni. Če se jim to ne posreči, jih bo ljudstvo strmoglavilo. Če ne bodo imeli uspeha je Nemčija rešena in svet bo imel mir. Njih trenutni posebni cilj je varati vse, ki so se na vsem svetu zavzemali za pravice narodov in za samovoljno narodov, ker uvidevajo kako velikanske sile črpa iz te vojne pravičnost in liberalizem. Kakor hitro bodo imeli moč v rokah, bodo pod pezo vojaške države na prah semleli može, ki so sedaj njih orodje. Ruski revolucionarji bodo

odrezani od vsake pomoči in sodelovanja zapadne Evrope in podpirali bodo ti močniki protirevolucijo. Nemčija sama bo izgubila priliko, da se osvobodi in vsa Evropa se bo oborožila za končni boj. Nesrečna intriga ne bo ostala v naši deželi manj delavna kakor v Rusiji in v vseh deželah Evrope. Ona vlada ima tu mnogo zagovornikov tako na visokih, kakor na drugih mestih. Oni se sklicujejo na našo staro tradicijo lastnega stališča ter skušajo spodkopavati vlado z napačnimi izjavami lojalnosti napram njenim načelom. Ne bodo pa prišli daleč, njih lažnjivost se razodeva povsod. Postavljeni bodo pred izbiro, da vržejo proč to hlinjenje in to krinko surove sile ter s pomočjo rešiti svet, ali pa da se postavijo daleč v stran in pripuščejo da bo vladala svet peza orožja in volja gospodarjev narodov, ki so se vsilili ter morejo vzdržati največje armade in strahovito oboroženje. Za nas je bila samo ena možnost. Izbrali smo, kar smo morali izbrati in gorje možu ali skupini moži, ki bi se nam postavili na pot na dan sklepa, ko bo treba braniti in zagotoviti v rešitev naroda to načelo, ki nam je na srcu.

Berolin, 15. junija. (Kor. urad.) „Norddeutsche Allg. Zeit.“ piše k Wilsonovemu govoru: To pomeni popolno opustitev s strani Wilsona samega poprej zavzetega stališča, ako Wilson sedaj trdi, da je vstopil v vojno, da oprostí svet napadov avtokratične sile.

Avtokracija ali demokracija.

Washington, 17. junija. (Kor. ur.) Reuter: Predsednik ameriške zveze delavskih organizacij je poslal zastopnikom ameriških delavcev pri ameriškem odposlanstvu, ki je šlo na Rusko, brzojavko, v kateri je rečeno: Stvar, za katero je Amerika stopila v vojno, je bila varnost načel demokracije za vsako deželo ter potreba vseh narodov v vsaki deželi, naj so veliki ali mali, da žive svoje lastno življenje in delajo za svoj lastni namen. Kakor tudi želimo mir, vendar bi ne smel dobiti nadmoč noben verolomen narod. Svet ne more dalje prenašati na polovico avtokracijo na polovico demokracijo; ali bo zmagala ena, ali pa druga. Ameriški delavci se bodo borili za uničenje avtokracije in za zmagovito uveljavljenje in ohranitev demokracije.

Vlomi v Petrogradu.

Stockholm, 15. junija. (Kor. ur.) Poročilo zastopnika c. kr. brzojavnega kor. urada: V poletni vili ameriškega poslanika v Petrogradu in v stanovanju angleškega ministra Hendersona v hotelu »Europe« so bili izvršeni vlomi. Pristaši skupine Boljševnikov so vdrli, kakor poročajo listi, v volilni lokal stranke kadetov in uničili opravo. Na pomoč poklicana milica se je branila poseči vmes.

Odstop grškega kralja.

Odpotovanje kraljevske dvojice.

Atene, 15. junija. V četrtek ob 11. dopoldne so se kralj Konstantin, kraljica Sofija, kraljevič Juri, princ Pavel in tri princezine vkrcali na ladjo, da se odpeljejo v Tarent.

Stockholm, 14. junija. V Kodanju se zatrjuje, da se bo bivši grški kralj najbrže nastanil na Danskem.

Francozi v Larisu.

London, 13. junija. (Kor. ur.) Reuterjev urad poroča iz Pariza: Francoska kavalerija je vkorakala 12. t. m. zjutraj v Lariso. (Larisa je najvažnejše mesto Tesalije.)

Ententne čete na Grškem.

Curij, 15. junija. »Corriere della sera« poroča: Ententa je porabila za zasedenje Grške 75.000 moži; 35 vojnih ladij zaveznikov je zbranih v grških vodah.

Kralj do preklica.

Rotterdam, 15. junija. (Kor. ur.) »Manchester Guardian« pravi v uvodniku, da bo kralj Aleksander ostal grški kralj le, če bodo to Grki sami želeli. Grški narod mora sam odločiti o svoji bodočnosti. Če bo zahteval republiko, jo bo dobil. »Times« opozarja, da Zaimis v pismu francoskemu vrhovnemu komisarju ni izjavil, da se kralj odpoveduje prestolu, marveč samo, da se je odločil s kraljevičem zapustiti deželo in da določa princa Aleksandra za svojega naslednika.

Grška republika?

Lugano, 14. junija. Italijanski listi sodijo, da je bilo posebno ženjalno pri odstavitvi grškega kralja izločitev dosedanjega prestolonaslednika. »Secolo« pa piše prav očitno, da kralj Aleksander mora najprvo Venizelosu poklicati v Atene, potem mogoče nastane tako razločitev.

da odstopi tudi Aleksander in bo ententa mogla imenovati Venizelosa za predsednika demokratske grške republike.

Dogodki na morju.

Uspeli podmorskih čolnov.

Berolin, 14. junija. (Kor. ur.) Novi uspehi podmorskih čolnov: V Atlantskem oceanu 5 parnikov in 2 jadrnici s 23.000 tonami.

Sef admir. štaba mornarice.

London, 14. junija. (Kor. urad.) Admiralteta poroča: Zadnji teden je bilo potopljenih 22 ladij, med njimi 10 ladij pod 1600 tonami; 23 ladij je bilo brezuspešno napadenih. Izgubili smo 6 hidroplanov.

Nemška letala nad Rigo.

Peterograd, 15. junija. (Kor. ur.) Agentura: Sedem nemških letal je letelo čez ruske otoke v zalivu Rige in je vrglo 58 bomb, ki so ubile tri osebe in dve ranile.

Potopljen ruski podmorski čoln.

Petrograd, 13. junija. Vrhovni poveljnik baltijskega brodogradnja poroča, da je podmorski čoln »Bars«, ki ga pogrešajo že kmalu po 16. maju, najbrže potopljen.

Socijalistična konferenca v Stockholmu.

Stockholm, 14. junija. (Kor. ur.) Po jako pesimistični izjavi Stauningovi v kodanjskem »Politiken«, v kateri priznava minister, da je z ozirom na pogajanja s Thomasom in Vanderfeldom v Petrogradu mogoče, da bo konferenca sklicana v London, bo ta konferenca, če ponesreči stockholmska, šele v mesecu avgustu. Nasprotno se je Huysmans izrekel optimistično. Težave so nastale iz navskrižij z rusko vlado in pa z angleško in francosko vlado. Francosko in angleško nasprotje je brezdvomno nastalo vsled nejasnosti, ki vladajo v ruskem sovetu delavskih in vojaških zastopnikov. Tudi je treba gledati, da pride med željami kongresa pri raznih socijalistih in med vladami do soglasja. Vzlic težavam ni stvar še izgubljena. Skandinavsko - nizozemski odbor bo nadaljeval svoje delo in mogoče je, da pojde Huysmans s še kakim članom odbora v Petrograd.

Socijalni demokrati in mir.

Kodanj, 14. junija. (Kor. urad.) Minister Stauning je podal v včerajšnji seji socijalmodemokratske frakcije poročilo o delovanju za zedinjenje socijalnih demokratov vseh dežel k skupnemu delu za mir. Skupina je izrekla soglasno svoje soglašanje z delom za mir.

Ruski socijalisti.

Rotterdam, 15. junija. »Morningpost« poroča iz Petrograda: Trije člani vojaškega in delavskega sovjeta so odpotovali s posebnimi pooblastili v Stockholmu.

Notranjepolitični položaj.

Afera Klofač.

Poslanec dr. Baxa je poročal v imunitetnem odseku o aferi poslanca Klofača, da izhaja iz obtožilnih aktov, da ni izvršil poslanec niti enega in kriminiranega dejanja po 15. juliju 1914, dočim so se porotna sodišča odpravila 25. julija 1914. Zato vojaško sodišče ni pristojno ter je poslanca takoj izpustiti. Referent dr. Mataja bo poročal šele prihodnji teden.

Zopet Rauch?

Iz Budimpešte poročajo 15. t. m., da je cesar sprejel poslavljajočega se hrvatskega bana barona Skerleca v poslovni avdijenci. Bivši hrvatski ban baron Pavel Rauch je dospel sem, da konferira z ministrskim predsednikom Esterhazyjem in ministrom za Hrvatsko grofom Aladarjem Zichyjem Baron Rauch bo najbrže imenovan za bana.

Politične vesti.

Nova poljska legija.

Takoj ob izbruhu vojne je nastopila na ruskem Poljskem močna poljska legija, ki se bori ob strani nemških in avstro-ogrskih armad. Zdej pa snujejo posebno poljsko legijo tudi na Francoskem in v Ameriki. Na Francoskem je že zdaj nekaj Poljakov, ki se bore v francoski armadi, poleg teh je pa še drugih Poljakov precej, ki so baje pripravljene, vstopiti v poljsko legijo in iti v boj pod francoskim poveljstvom za neodvisnost in združenje vseh poljskih dežel. Francoska vlada je menda že dovolila ustanovitev take poljske legije in ji hoče prepustiti v francoski armadi službujoče Poljake. Vojaškega poveljnika se seveda nima pač na

vidijo Poljaki v tem pripoznanje principa neodvisnosti za poljske dežele. Glavno pomoč za to novo legijo pričakujejo Poljaki iz Amerike. Tam je bil meseca aprila sokolski shod v Pittsburgu in so se zbrani Poljaki izrekli za ustanovitev poljske legije. Računali so, ker šteje poljska sokolska zveza v Ameriki kakih 88.000 članov, da bo mogoče za poljsko legijo dobiti 100.000 moži, češ, je v Ameriki nad štiri milijone Poljakov. Ameriška vlada je medtem postavnim potom uvedla splošno vojaško dolžnost in so po tej postavi dolžni vstopiti v ameriško armado tudi vsi oni Poljaki, ki so si pridobili ameriško državljanstvo. Brez ameriških Poljakov bi seveda nova poljska legija nič ne štela, zato se zdaj poljski voditelji na Francoskem in v Ameriki trudijo, izposlovati dovoljenje, da bi smeli za ameriško armado potrjeni Poljaki služiti v novi poljski legiji.

— **Vojni svet na Japonskem.** »Progrès« poroča iz Tokija: Na Japonskem je ustanovljen conseil supérieur v svrhu vodstva zunanje politike. Le sedaj nastopa močna opozicija proti diktatorični moči novega sveta.

VI. vojno posojilo.

— **VI. vojno posojilo.** Pri Kranjski deželni banki v Ljubljani so nadalje subskribirali med drugimi sledeči: Mestna občina ljubljanska 433.300 kron. Mestna občina Idrija nadaljnih 20.000 (skupaj 100.000 K). Občine: Mozelj 20.000 K, Vipava 10.000 K, Knežak 10.000 K, Hinterberg 6000 K, Škofja Loka 5000 K, Ribno 3000 K, Mokronog 3000 K, Dovje 2000 K, Naklo 2000 K, Vrhpolje 1000 K, Zagorje ob Savi 1000 K, Smerje 1000 K, Ljubno 600 K, Zgornja Šiška 2000 K, Kamna Gorica 3000 K, Ovišice 1000 K, Sv. Mihiel 2500 K, Fara 5000 K, Sv. Gregor 1000 K, Križe 7000 K, Št. Jurij pri Grosupljem 1000 kron, Cerklje 5000 K, Poljane nad Škofjo Loko 2000 K, Log pri Ljubljani 1000 K, Smuka 100 K, Gradišče 1000 kron, Šenčur 1000 K, Godovič 1000 kron, Janeževbrdo 300 K, Mestna hranilnica ljubljanska 15.000 K, Hranilnica in posojilnica v Knežaku 10.000 kron, Franc Zima 1000 K, Jožef Novak 3000 K, Marija Malovrh 1000 K, Franc Jakelj 4000 K, Jožef Hafner 1000 K, Malica Hafner 1000 K, Pavel Hafner 1000 K, Marija Knafelec 2000 kron, Marija Knafelec 2000 K, Andrej Nuncija 2000 K, Josip Keš 2000 K, Jakob Novak 1000 K, Andrej Urbančič 1000 K, Neža Troha 2000 K, Janez Kirm 6000 K, Anton Vrh 4000 K, Marijana Slavec 1000 K, Franc Urbančič 5000 K, Ivan Dolničar 1000 K, Župni urad Zaplana 1000 K, Jožef Jamnik 3000 K, Ana Kožman 5000 K, Marija Praprotnik 4000 K, Janez Trontelj 1000 K, Franc Hajnrihar 5000 K, Jakob Krašovec 1600 K, Janko Pogacar 3000 K, Občina Ustje 400 K, Anton Kastelic 100 K, Miha Šircej 100 kron, Peter Šorc 100 K, Alojzij Urbančič 200 K, Anton Tomšič 100 K, Franc Cemič 100 K, Janez Košir 1500 kron, Župni urad Vranča Peč nadaljnih 300 K (skupaj 14.300 K), I. Müller 1000 K, Anton Jeriha 200 K, Avguštin in Julija Orel 100 K, Karolina Polh 500 K, Župni urad Koprvnik pri Kovevju 800 K, Franc Potokar 100 K. — P. n. občinstvo se opozarja, da se podpisovanje VI. vojnega posojila zaključuje dnev 22. t. m. Dotlej sprejema nadaljne prijave Kranjska deželna banka v Ljubljani, Deželni dvorec.

— **Kranjsko društvo za podpisovanje vojnega posojila** sporoča vsem svojim poverjenikom, da poteče dne 22. junija 1917 rok za podpisovanje VI. avstr. vojnega posojila. Upošlejšje naj nam tedaj nemudoma poročilo o svojem delovanju ter od interesentov podpisane priglasnice. Zajedno daje svojim članom, ki so se udeležili na V. avstr. vojnem posojilu na znanje, da se jim zadolžnice V. vojnega posojila v visokosti njih deležev s kuponi vpošlejšje na njih zahtevo po pošti, ali jih pa proti predložitvi svoje članske karte osebno dvignejo v pisarni podpisanega društva. Kupon št. 1 je bil realiziran že potom banke ter je društvo na ta kupon odpadajoči znesek vpisalo vsakemu članu v dobro in ga bode po končanem obračunu članu v gotovini izplačalo. — Uspeh VI. vojnega posojila ne sme zaostati za prejšnjim posojilom in zato je patriotična dolžnost vsakega člana, da se udeleži tudi na VI. avstr. vojnem posojilu. — Odbor.

Podpisujte vojno posojilo!

Pri zadnji borbi, ki jo imata zdaj prestati armada in narod, je uspeh 6. vojnega posojila ravno tako važen kakor zmaga na fronti.

Na bojišču, v maju 1917.

Karol bar. Kirchbach auf Lauterbach, generalni polkovnik, zapovednik neke armade na severovzhodu.

Vesti iz primorskih dežel.

Zaprto priporočeno pismo na državnega poslanca dr. Rybača, »Edinost« poroča, da v četrtek zvečer so hoteli v Trstu oddati na glavni pošti ekspresno pismo na poslanca dr. Rybača zaprto, ali pošta ni hotela sprejeti zaprtega pisma. »Edinost« pripominja: »Kako je mogoče, da bi se pisemska cenzura vtikala v dopisovanje volilcev s svojimi državnimi poslanci. Poslanec je imun in ni je niti civilne niti vojaške oblasti, ki bi se mogla vtikati v njegove stvari, dokler parlament sam ne pristane na to« in protestira proti poslansko imuniteto krščenju in svobodno občevanje volilcev s poslanci onemogočujočemu postopanju.

Odlikovanje. Z zlatim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje je odlikovan gosp. Evgen Markovič, sodnik v Vodnjanu, sedaj nadporočnik - avditor na vzhodni fronti.

Povišan je za praporščaka. Vladimir Lokar, enolet, - čet, polka 97., iz znane rodbine ajdovske.

Umrl je junaka smrti dne 6. junija na goriški fronti Andrej Lakovič, edini sin Josipa iz Doberdoba, četovodja 97. pešpolka. Pokopan je v Ajdovščini.

Podlegel je težkim ranam, dobljenim na bojišču, gosp. Makso Robič, mesar iz Rihemberga, spoštovan, dober mož, ki je pomagal rad marsikateremu siromaku. Mlajši njegov brat počiva v Galiciji, Makso pa v svoji rodni vipavski zemlji.

Smrt med begunci. V četrtek je umrl v deželni bolnišnici v Ljubljani gosp. Anton Cotar iz Škrbine št. 64 na Krasu, star 60 let. Pokojnik je bil skoro ves čas svoje najboljše dobe v občinskem odboru ter sedaj tudi podžupan. Odkar je bežal z rodne grude ter se naselil v Gorenji vasi pri Ribnici, ni bil več pri zdravju ter je moral zadnje dni v bolnišnico. Bil je priljubljen doma kakor tudi tukaj. Stanoval je skupaj s svojim sinom v Gorenji vasi. Zapušča soprogo Frančiško, sina Antona in hčerko Ivano, katerim izrekamo svoje sožalje.

Iz italijanskega vjetništva se je oglašil rezervni poročnik Stanko Kalan, doma iz Kobariada.

V ruskem vjetništvu se nahaja po poročilu seznama izgub praporščak Karel Valentinuzzi iz Gorice in sicer je v Nižjem Novogorodu.

Iz ruskega vjetništva piše svojemu prijatelju Josip Srebrnič iz Solkana, ki se nahaja v Kazanu Čistopolju, da do sedaj, do 30. marca 1917 (ta datum ima dopisnica) mu je šlo še precej dobro. Vrtnaril je pri nekem veleposestniku, sedaj je v Čistopolju v vojaški pekarni, cepi drva in nosi vodo. Tako preživlja slovenski akademik rusko vjetništvo. Da bi že skoro končalo. Na ruski preobrat stavim veliko nado...

Županstvo Komen naznanja svojim občanom, da je preneslo urad iz Sežane v Kandijo št. 29, pošta Novo mesto na Dolenjskem. Tja naj se obračajo od zdaj naprej vse stranke, ki imajo kaj opraviti z županstvom. Tisti občinarji občine Komen, ki še niso poslali naslova svojega novega bivališča, ali ki so se pred kratkim preselili iz okraja St. Pölten v begunske tabore v Steinklammu, naj navedejo županstvu svoj natančen naslov. Pri tem pa naj ne pozabijo navedeti natančnega naslova, ki so ga imeli v domačem kraju, da se jim morejo doposlati različni dopisi od c. kr. uradov in od županstva. Stanarina od vojakov se pošilja samo tistim strankam, v katerih hišah prebivajo vojaki in plačujejo stanarino. Več stanovanj je zdaj praznih.

Županstvo občine Brestovica, sedaj v Čepļjanih, pozivlja vse svoje občinarje, da čim preje naznanijo, kolikor mogoče natančno, z opustitvijo vsakega pretiravanja, in sicer: ime in priimek (domače ime begunca) ter kraj in hišno številko svojega bivališča v mirnem času, koliko glav živine in kakšno orodje so imeli pred vojno. Navajajo naj število volov, krav, junic, junčkov, konj, prašičev, ovac, koz ter kuretine. Dalje: koliko število voz, težkih in lahkih, samokolnic (karjol), strojev, oral, ročnega orodja in vinarskega kletarskega orodja, posodja, sodov so imeli pred izbruhom vojne. Glede kletarskega posodja in sodov naj se navede, koliko hektolitrov so iste držale. Dalje naj navedejo tudi število družinskih udov brez poslov in število hlapcev, dekel, poslopj in gospodarstvenih poslopj za živino in za pridelke.

— **Županstvo občine Brestovica** (okraj Sežana, Primorsko), sedaj v Čepļjanih, pošta Nemška loka pri Kovevju, Kranjsko, Janez Čeh, župan. **Županstvo Bovec,** sedaj v Radovljici, pozivlja opetovano vse begunce-občane, da mu čim preje sporoče, kolikor mogoče natančno z opustitvijo vsakega pretiravanja, naslednje: a) Ime, priimek in domače ime begunca; b) kraj in hišno številko.

vilko svojega bivališča ob mirnem času; c) število družinskih udov brez poslov; d) 1. število hlapcev, 2. dekel, 3. poslopji, 4. gospodarskih poslopj, 5. žravnice, 6. število volov, 7. krav, 8. junic in junčkov, 9. konj, 10. prašičev, 11. ovac, 12. koz, 13. kuretine, 14. voz (težkih), 15. voz (lahkih), 16. samokolnic, 17. strojev, 18. oral, 19. ročnega orodja. Prijavi naj se ne hišne oprave, ne perila in drugega, nego samo po točko 1. do 19. navedene predmete.

Iz Gorice se je oglasil, kakor čitamo v »L' Eco del Letorale«, g. Peter Laščak, ki pravi, da mu gre dobro. Laščak je star 94 let. — Gorica je ob zadnji ofenzivi, kakor razvidno iz poročil, mnogo trpela. Umevno, saj je mesto tik fronte in so korakale italijanske čete po mestnih ulicah na jurji na naše pozicije vzhodno mesta. S fronte dohajajo poročila, da so Italijani izpraznili mesto.

V Dutovljah na Krasu je umrl g. Alojzij Širca, trgovec in posestnik, star 57 let.

Koliko je obsegala in posedovala pred vojno občina Podgora? Občina Podgora (na desnem bregu Soče samo voda jo loči od mestnega goriškega ozemlja) je obstojala iz 4 davčnih občin: Podgora je imela površine zemljišča ha 557.656, hišnih števil 337, prebivalcev 2229; Pevma ha 502.5484, hišnih števil 197, prebivalcev 1316; Podšabotin ha 534.8916, hišnih števil 51, prebivalcev 346; Šentmaver ha 664.269, hišnih števil 63, prebivalcev 359. Posestniki so imeli po stanju 15. aprila 1915: volov 163, krav 300, juncev 200, konj 127, prašičev 657, ovac 6, koz 35, kuretine nad 5000, vozov, težkih, 128, lahkih 226, samokolnic 260, strojev 71, oral 199, vinske posede za hektolitrov 22.692 ter ogromno število ročnega kmečkega orodja, raznih premičnin in hišnih priprav. Vse tu navedeno je uničeno, prebivalstvo pa razkropljeno. Koliko je izguba na poljskih pridelkih 1915. do 1917? Prebivalstvo se je doma dobro preživljalo, sedaj stradajo begunci okoli po drugih deželah, kjer jih vrhu vse nesreče, ki jih je zadela, še grdo gledajo in zaničujejo.

Zrelostni izpit pred izpraševalno komisijo na zaposlovalnem tečaju gorških učiteljskih v Trstu je napravil Fran Stiplovec iz Barkovele. **Himen.** Poročil se je gosp. Viktor Klinar, c. in kr. rez. poročnik, z gđico Heleno Sorretovo, učiteljico na CM. šoli pri Sv. Luciji v Istri.

Področja, v kateri se ne dajejo vojaški dopusti. Poveljništvo admiralata v Pulju javlja, da niso dovoljeni dopusti v nikak kraj občin Buzet in Roč v Istri. Zabrani so tudi dopusti v vse tabore, kjer se nahajajo begunci.

Važni odbori v Pulju brez hrvaškega zastopstva. »Hrvatski list« piše: V Pulju imamo občinski odbor, v katerem ni nobenega Hrvat. V Pulju imamo poljedelski odbor pri trdnjanskem poveljstvu, ki odločuje o novčih in posestvu našega naroda, ali ta narod je v njem brez zastopstva.

Cisti dobiček predstav opere »Butterfly« v Pulju znaša 1003 K 18 v. Polovico dobi Rdeči križ, polovico fond za vdove in sirote padlih vojakov.

V Pulju je umrl g. Severin Sedevičič, stražmojster prvega reda, star 37 let. Pokojni je iz znan učiteljske obitelji Sedevičičeve.

Hrvatski sabor za Istro in Dalmacijo. Dne 6. t. m. je sprejel hrvaški sabor soglasno predlog poslanca Akačiča za preskrbo Istre in Dalmacije. Lep, sočuten sklep hrvaški. Urediti se ima preskrba na ta način, da kar je Josejad dajala Ogrska in Avstrija za Istro in Dalmacijo, to naj daje v prihodnje Hrvatska in Slavonija pod pogojem, da toliko manj da armadi. Hrvatski kontingent za armado morate Avstrija in Ogrska nadomestiti, ker odpade za nju preskrba Istre in Dalmacije. Odprava živil iz Hrvatske v Istro in Dalmacijo bo mnogo hitrejša kakor doslej in umevno, da se za istrske in dalmatinske razmere s hrvaške strani pokaže potrebno razumevanje in postrležljivost. — V Dalmaciji je pomanjkanje neznosno. Kilogram koruzne moke stane 10 kron.

Nekdo prosi, naj naznani g. Ivan Mermolja iz Vrtojbe, predsednik »Gospodarske zadruge za gorško okoličje«, svoj sedanji naslov v »Slovenskem Narodu«.

Danes in v nedeljo darujte robce, platnene in bombažne odpadke v vojne namene! Spominjajte se invalidov, ranjencev in njih bednih družin!

Dnevne vesti.

— **Odlikovanje generalštabnega šefa.** Cesar je imenoval generalštabnega šefa generala infanterije je Arza v. Straussenburga za imejtelja lovškega bataljona št. 23. To je prvič, da dobi kak lovski bataljon imejtelja.

— **Imenovanje.** Njegovo Veličanstvo je imenovalo brvitega ogrskega min. predsednika grofa Tiszo za polkovnika in min. predsednika grofa Esterhazyja za ritmojstra v rezervi.

— **Odlikovanje.** Zopet je bil odlikovan na vojni fronti se nahajajoč polkovnik zdravnik dr. Edvard Šerko, in sicer z viteškim križcem Franc Jospovega reda z vojno dekoracijo. — V drugič je bil odlikovan pri 7. kor. nem. poveljstvu službojoči narednik Ivan Bogataj; prvič je dobil železni križ na traku hrabrostne svetinje, zdaj pa bronasto hrabrostno svetinjo.

— **Odlikovanja.** Nadporočnik Fr. Alič, 6. bos.-herc. lovškega bataljona, kateri je bil pred dvema meseci odlikovan s Signum laudis, je dobil za svojo hrabrost vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in meči. V zadnjih bojih na Krasu je zopet tako hrabro in uspešno vodil svojo stotnijo, da je predložil v tretje odlikovanje. Signum laudis z meči je dobil poročnik 87. pp. Ivan Goršič. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili narednik 2. strelskega polka Alojzij Finc, stražmojster 7. orožniškega poveljstva Vinko Cigoj, stražmojstri 6. orož. poveljstva Viktor Resnik, Franc Iskra, Josip Cestnik in Karel Skrabl, vsi sedaj v Albaniji, stražmojstra 12. orož. poveljstva Franc Klančičar in Ivan Ster.

— **Svarilo.** Na Ljubljanskem polju leži mnogo razstrelkov, med temi tudi užigal in užigalnih delov, ki se niso mogli kljub iskanju najti in uničiti. — Na dotičnih zemljiščih se bode po razstrelkih še enkrat iskalo, po obdelanih parcelah pa le v toliko, v kolikor se jih znatno ne poškoduje. — Posestniki onih parcel, po katerih se po sedanjem stanju setve ne sme hoditi, se opozarjajo, da so pri zavi previdni, da ne zadenejo ob kak razstrelk, ki se nahaja mogoče še na polju, in ne provzročijo s tem eksplozije; razum tega naj taki posestniki po žetvi naznanijo lego parcele poveljstvu c. in kr. centralnega artiljerijskega skladišča (Zentral-Artilleriedepot), da bode mogoče polje znova preiskati, predno se na novo obdelja.

— **Občinstvo** se splošno kar najnujnejše opozarja na nevarnost, ki nastane, ako se — mnogokrat prav nezadovoljno — razstrelke pobere. Ako bi se našli razstrelki, naj se to naznani naravnost poveljstvu centralnega artiljerijskega skladišča v mestni topničarski vojašnici (castniška hiša) ali pa poveljstvu artiljerijskega filijalnega skladišča (Dunajska cesta št. 71, I. nadstr. (gostilna), nasproti glavnemu vhodu topničarske vojašnice), da se odpošlje organ, ki bode razstrelke uničil. — Da se prepreči nesreče, se dalje naznani, da se je pokvarjena municija spravila osamljeno in kolikor mogoče zavarovano v neki gozdiček ob Kamniški železnici in blizu Zaloga. Ta municija se bode v prihodnjem času (trajalo bode več tednov) na onih mestih previdno razstrelila, poki se bodejo tedaj čuli po dnevu in po noči. — Na vsak način se je ogibati navedenih krajev, poveljem nastavljenih straž se je pa vsak čas pokoriti.

— **Šentjanski premogokop.** Čuje se, da je za 19. junija določena prodaja tega premogokopa na zahtevo lastnice zopet na nedoločen čas preložena. Splošno je znano, da se zdaj prav malo, menda 4—5 vagonov na dan, premoega izvaja in da bi se dala produkcija na vsaj 15 in tudi 20 vagonov dnevno do zime zvišati, če bi prišel premogokop še pravočasno v druge roke. Vrednost taistega vedno pada, ker se nikdo ne briga za ohranitev inventarja in poslopj. Zadnja napravijo prav žalosten utis na človeka, ki ga pot mimo privede. V zadnjem času je tudi glavni odprt del jame radi ognja pod vodo. Splošno pomanjkanje kuriva nam nehoté vsiljuje vprašanje, ali ni oblasti, ki bi napravila tem razmeram konec? Ali bi se ne dalo eksekucijsko postopanje, ki traja menda že dve in pol leta, vendar malo pospešiti in tudi slednjič končati? Naj bi se zato vlada, mesto in deželni zastop pobrigali. Kakor listi poročajo, so se vršili 11. in 12. junija pri vladi v navzočnosti vseh mogočih zastopnikov razprave glede dobave premoga za zimo. Ne vemo, ali se je šentjanski premogokop in njega žalostne razmere pri taistih sploh omenil.

— **Dražba Št. Janškega premogokopa,** določena pri sodišču v Radečah na 19. t. m. je odložena.

— **Kranjskemu deželnemu društvu C. kr. avstr. zaklada za vojaške vdove in sirote** ter za varstvo otrok in oskrbo mladine v Ljubljani, katerega namen je skrbeti za vdove in

sirote na bojnem polju padlih ali v vojski ali na nje posledicah umrlih vojakov iz dežele Kranjske skrbeti, so pristopili naslednji gospodje, gospe, društva, korporacije in tvrdke kot člani in sicer: 1.) Kot ustanovniki z enokratnim prispevkom po 500 kron: Nikolaj vitez pl. Gutmansthal, grajščak v Novem dvoru; Robert Kollmann, dvorni založnik v Ljubljani; Viljem Spitzer, tvrdka v Ljubljani; Edvard Glazman in Andrej Gassner, veletržca v Trzinu; Matija Dolničar, železniški restavrazer v St. Petru; Ubald pl. Trnkoczy, lekarnar v Ljubljani; Alfonz baron Wurzbach, grajščak v Ljubljani; Ivan Knez, predsednik obrtniške zbornice v Ljubljani; Franc Galle, grajščak v Bistri pri Borovnici; Andrej Šarabon, trgovec v Ljubljani; Mestna hranilnica v Ljubljani; Gabriel Piccoli, lekarnar v Ljubljani; 2.) kot utemeljitelji z enokratnim prispevkom po 200 kron: dr. Anton Bonaventura Jeglič, knezskofo v Ljubljani; Henrik grof Attems, deželni predsednik v Ljubljani; Herman Gorjani, grajščak v Ruperčevru; Pavel Seemann, tovarnar v Ljubljani; dr. Josip Lesar, semeniški ravnatelj in profesor teologije v Ljubljani; Josip Laznik, župnik v Slavini; Uprava nemških viteških komend v Metliki; Anton Luckmann, hišni posestnik v Ljubljani; Adolf Lorant, trgovec v Ljubljani; Gospodarski odbor za mestni imetek v Metliki; Ludvik baron Lazarini, grajščak v Boštjanju; Filip baron Rechbach, c. in kr. podmaršal in grajščak na Selu pri Radohovi vasi; Hipolita baronica Liechtenberger, grajščakinja v Ljubljani; Leopold Bürger, trgovec v Ljubljani; Alojzij Persche, trgovec v Ljubljani; Ivan Kosler, zasebnik v Ljubljani; Otmar Bamberg, lastnik tiskarne v Ljubljani; Karol B. Mally, tovarnar v Trzinu; Olga Rudesch - Kosler, grajščakinja v Ljubljani; Anton Stacul, trgovec v Ljubljani; Mestna hranilnica v Kočevju; Josip Luckmann, bančni ravnatelj v Ljubljani; Hranilnica in posojilnica v Metliki; Gilbert Fuchs, grajščak v Zgorajnih Goricah; Kmetijsko društvo v Metliki; 3.) kot prispevajoči člani: Društvo za varstvo otrok in oskrbo mladine v Metliki; Davorin Vukšinič, oskrbnik v Metliki; Nikolaj Stazinski, župnik v p. v Primskovem pri Kranju; Konzunno društvo za ljubljansko okolico v Ljubljani; Splošno kreditno društvo v Ljubljani; Anton Kristan, ravnatelj Konzunnega društva za Ljubljano in okolico v Spod. Šiški št. 273; Podružnica Rdečega križa v Metliki, Ferdinand Avian, višji finančni svetnik, dr. Josip Gruden kanonik, oba v Ljubljani; Okrajni cestni odbor v Metliki; Martin Škerjanec, župnik v Premru; dr. Julij Weibl, okrožni zdravnik v Metliki; Franc Dovgan, župnik in proš nemškega viteškega reda v Metliki; Anton grof Barbo, grajščak v Ljubljani; Leopold Weiss, načelnik gosp. odbora za mestni imetek v Metliki; Alojzij Miheličič, deželni poslanec in občinski predstojnik v Lokvičih; Gustav Eger, industrijalec v Ljubljani; dr. Oskar Plautz, tajnik Kranjske hranilnice, dr. Anton vitez plem. Schöppel, ravnatelj Kranjske hranilnice, dr. Ferdinand Eger, advokat, Ivan Petrič, župnik pri Sv. Petru, Ignacij Zaplotnik, mestni katehet, Avgustin Zajc, c. kr. računski revident, Karel Gruber, c. kr. fin. rač. oficijal, Albin Zajc, c. kr. fin. računski oficijal, Feliks Urbanc, trgovec, dr. Viljem Krejči, advokat, vsi v Ljubljani; Gustav Premru, ravnatelj v Starem trgu pri Rakeku; dr. Julij Schuster, sodnijski zdravnik, Albert Zeschko, tovarnar in trgovec, oba v Ljubljani; Franc Žagar, lesni trgovec, v Markovcu pri Starem trgu; Rudolf Schadinger, vojvodski gozdni svetnik, v Kočevju; Anton Pöll pl. Föhrenau, c. in kr. polkovnik v pok., v Novem mestu; Müller in Goeken, tovarnarja čevljev v Trzinu; dr. Alfred Valenta pl. Marchturm, profesor in primarij v Ljubljani; Ivan Hraš, ravnatelj Mestne hranilnice v Ljubljani; Ignacij Koren, posestnik v Metliki; Gvido Zeschko, zasebnik, Ferdinand Staudacher, c. kr. rač. revident, oba v Ljubljani; 4.) kot delovni član: Anton Debevec iz Studenca-Ig. — Kot darila so doposlali društvu gospod in gospa deželnosodni predsednik Adolf Elser v Ljubljani 50 K; dobrotnik, ki ne želi, da se imenuje 2000 K; g. Feliks Urbanc, trgovec v Ljubljani, 100 kron. — Z ozirom na plemeniti namen se najtopleje priporoča, da se društvo pospešuje in podpira.

— **Deželno mesto za krmila, oddelek za seno in slamo.** S 15. junijem se je ustanovil pri Deželnem mestu za krmila poseben oddelek, ki bo preskrboval vojaštvo in civilne odjemalce s senom in slamo. V ta namen se je kakor znano zaseglo letos vse seno in slama in se brez dovoljenja ne sme prodajati ne enega ne drugega. Kdor nima lastnega pridelka in potrebuje kaj več sena za rejo svo-

je živine, se more pri županstvu prigraditi s svojo potreščino do 31. junija t. l. Oddelek za seno in slamo bo skupoval ta krmila po celi deželi in jih bo oddajal naročnikom v množinah, ki bodo odgovarjale številu živine, pa tudi glede na letošnji pridelok in na potrebe vojaštva. Opozarjati je že danes, da bo pridelok sena v obče slabši kakor lani in da bo treba letos največje varčnosti pri krmi, zlasti tudi pri tistih odjemalcih, ki so navezani zgolj na nakupljeno seno.

— **„Glasbena Matica“.** Sporedi javne produkcije gojenecov „Glasbene Matice“ v torek, 19. junija v dvorani hotela „Union“ obezja siedeče skladbe: 1. Niels W. Gade: a) Barkarola. b) Scherzo. Na klavir igra gđ. Mira Kobler. (Šola g. Pavčiča, IV. razred.) 2. A. Foerster: Slovenske vojaške pesmi. Na klavir igra g. Fran Potočnik. (Šola g. Pavčiča, IV. razred.) 3. J. S. Svendsen: Romanca. Na gosli svira gđ. Minka Koprivec. (Šola g. Vedrala, VI. razred.) 4. Raffi: Sonatina, op. 99, I. stavek. Na klavir igra gđ. Emilija Casula-Papp. (Šola gđ. Marte Dolejševce, VI. razred.) 5. a) Schütt: Canzonetta. b) Bartkiewicz: Vihar. Na klavir igra gđ. Ivanka Lampe. (Šola gđ. Dolejševce, VI. razred.) 6. Pesmi za mladino. a) Ajaj le, angeljček moj. Češka narodna. b) M. Rožanc: Ah, ni li zemljica krasna. c) D. Jenko: Na tujih tleh. Poje mladinski zbor, 60 gojenecov začetnikov. (Šola gđ. J. Sadarjeve.) Na klavirju spremlja gđ. Nilka Potočnik. 7. a) Godard: Zjutraj. b) Moszkowski: Pantomina. Na klavir igra gđ. Palmira Staungitl. (Šola gđ. Dolejševce, VI. razred.) 8. J. Karbalka: Koncert v D-molu, op. 33. Na gosli svira g. Zoran Hribar. (Šola g. J. Vedrala, VI. razred.) 9. a) F. S. Vilhar: Nezakonska mati. b) Iv. pl. Zajc: Domovini i ljubavi. Pesmi poje gđ. Josipina Bauer. (Šola g. M. Hubada, I. razred.) Na klavirju spremlja gđ. Dragica Dekleva. 10. Cl. Debussy: Dve arabeski. Na klavir igra gđ. Zdenka Tomineš. (Šola gđ. J. Chlumecke. VII. razred.)

— **Vpisovanje** v I. letnik tukajšnjega c. kr. moškega učiteljskega je v soboto, dne 30. junija ob 8. uri, v I. letnik ženskega učiteljskega pa v sredo, dne 4. julija ob 8. uri. K zglastitvi je prinesli krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, zdravstveno izpričevalo, ugradnega zdravnika in izkazo stavljenih kozah.

— **Za naše vojake.** „Kino Central“ v deželnem gledališču je oddal odboru za „Vojaške domove“ v Ljubljani 3441 K 92 vin.

— **Simon Gregorčičeva javna knjižnica**, v Wolfovi ulici št. 10. I. naznanja svojim čitateljem, da si je nabavila zopet nove slovenske knjige in da more sedaj postreči z vsemi boljšimi deli slovenske leposlovne literature. Tudi nemški zabavni oddelek se je ta mesec znatno pomnožil. — Knjige se izposojujejo vsak dan od 4. do 6. ure popoldne, v nedeljah in praznikih pa od 10. do 11. ure popoldne.

— **Javna ljudska knjižnica** gospodarskega naprednega društva za šentjaskovski okraj izposoja najlepše slovenske, hrvaške in nemške knjige vsak torek, četrtek in soboto od 1/6. do 1/9. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 1/10. do 12. dopoldne v knjižnici sobi Vožarski pot 2, t. j. koncem Florijanske ulice in začetkom Karlovske ceste, postajališče električne cestne železnice. — Na razpolago popolni tiskani imeniki knjig. Vstop v knjižnico ima vsakdo. — Knjižnica kupuje razne knjige, hvaležno pa sprejema tudi darovane vsake vrste.

— **Slab kruh.** Z ozirom na našo notico dne 12. junija, da dobe zadnji čas stranke pri nekaterih pekih naravnost neužitni kruh, ki se vleče ali da smrdi po plesnobi in nesnagi, nam piše ugleden pekovski mojster: Neverjetno se mi zdi, da bi se pri peku dobil tak kruh, ko dobivamo tako določeno množino moke in imamo istotako določeno število odjemalcev, da nikoli ne more ostati nič kruha od enega dne do drugega. Pač pa zastaja kruh v vojnih prodajalnah, katerega se vsak brani, kolikor se ga more. Dokaz temu je, da je ob dnevih, ko se izdajajo krušne izkaznice, zjutraj pri komisijah silen naval, ker hoče vsak čimprej priti na vrsto, da dobi izkaznico za kruh pri peku. Če se izvrši v notici od 12. junija omenjena revizija, zahtevamo, da se javno razglasi, kje se je tak slab kruh prodajal, kot je tam omenjeno, ker s trditvami na tako široki podlagi se škoduje poštemim, vestnim in že itak zelo oškodovanim pekovskim mojstrom.

— **Odhod v kopalnišča, zdravilišča in letovišča.** C. kr. urad za ljudsko prehrano je z razpisom z dne 2. junija 1917, št. 24.133 odredil, da smejo osebe, ki nočejo nastopiti svojega bivališča v kopaljih, zdraviliščih in letoviščih pred 15. julijem, to naznaniti najkasneje do 15. junija in osebe, ki odidejo po 1. avgustu pa do 30. ju-

nija. Kako je naznaniti odhod v polletna bivališča, je bilo že svojedobno objavljeno v tukajšnjih dnevnikih. — Ustna pojasnila se izdajajo na mestnem magistratu, urad za živilske izkaznice.

— **Slov. plan. društvo** opozarja da od jutri v nedeljo 17. t. m. dalje zopet vozi ob nedeljah in praznikih večerni vlak iz Kamnika ob 9. uri in 10 minut zvečer.

— **Obrtno gibanje** meseca maja v Ljubljani. Meseca maja je pri mestnem magistratu prigradilo 10, oglašilo pa 13 strank svoje obrti. Priglasilo so: Ivan Črne, Radeckega cesta 24, fujakarski obrt. Antonija Meše, Spodnja Šiška 116, prodaja slaščic, pokalic in razglednic. Margareta Koncilija, Metelkova ulica 13, prevozniki obrt. Alojzij Novak, Gradišče 7, krojaški obrt. Pavlina Recknagl, Mestni trg 3, obrt modistinj. Josip Jug, Rimska cesta 16, pleskarski obrt. Alojzij Fuchs, Šelenburgova ulica 6, trgovina z urami. Amalija Hauster, Dunajska cesta (baraka), prodaja razglednic, papirja, pisalmih in kadilnih potrebščin in galanterijskega blaga. Ivan Dežman, Kopitarjeva ulica 6, prodaja vegetabilij, in Fran Gerkmann, Mestni trg 25, trgovina s šeganim blagom na debelo. — Oglašili so: Josipina Čuden, Marijin trg 1, urarski obrt. Jernej Kopač, Cigaletova ulica 1, trgovina s svečarskimi izdelki, voskom, medom in k svečarstvu pripadajočimi surovinami. Stanko Kelšin, Kopitarjeva ulica 1, brivski in frizerski obrt. Marija Černe, Radeckega cesta 24, fujakarski obrt. Marija Baštolc, Vodnikov trg, prodaja sadja. Aloj. Kunc, Dvorni trg 3, krojaški obrt. Ivana Blvar, Pred škofijo 20, prodaja čevljev. Anton Kunstek, Sodna ulica 4, trgovska agentura in komisija. Marija Požar, Soteska 10, izdelovanje čistila za čevlje. Marija Modic omož. Verbič, Spodnja Šiška 62, prodaja suhega mesa, klobas in salam. Zaler & Ko., Franca Josipa cesta 5, trgovska agentura. Antonija Štrubelj, Stari trg 3, žensko krojaštvo, in Anton Dobnikar, Spodnja Šiška 33, posredovanje pri nakupu in prodaji konj in druge živine.

— **Na Dunaju živeče Slovence** opozarjamo na predstavo gledališke igre znamenitega francoskega pesnika E. Rostanda „Cyrano de Bergerac“, ki jo priredi gledski odbor češkega društva „Komenský“ na Dunaju v glediški dvorani „Delavskega doma“, X., Laxenburgerstr. 8. Predstava, ki se vrši dne 23. t. m. ob 6. uri zv. in se ponovi dne 24. t. m. ob 2. uri po., obeta biti izreden umetniški užitek in nadvse interesantna, ker gostuje v naslovni ulozi igre starosta čeških igralcev, morda eden najizrazitejših sodobnih glediških umetnikov, gospod Edvard Vojan; v ulozi Roksanee gostuje partnerica njegova gđ. Ružena Nasková; režija igre je v spretnih rokah gosp. Jana A. Palanšcha, ki ga imenujejo češkega Reinhardta. Ker so tudi vse ostale manjše uloge v spretnih rokah rutiniranih igralcev, obeta pomeniti imenovana predstava tudi za Dunaj, ki se danes ne more izkazati z mnogimi velikimi gledališkimi mojstri in kje se je vsa glediška umetnost močno poplitvila, uvaževanja vreden umetniški dogodek in bo brezdvomno zadovoljila tudi glediške razvajence. Predstava se vrši na korist ubogih čeških otrok na Dunaju. Vstopnice od 6 K nazdol je dobiti v predprodaji: Slov. Beseda, I. Drachengasse 3, knjigarna J. Otto, I. Gluckg. 4, knjigarna J. Vilimek, I. Schottenring 1, pisarna društva „Komenský“, III., Münzg. 8. — Češki državni poslanci so že obljubili, da posetijo predstavo. F. A.

— **Simon Gregorčičeva javna knjižnica**, v Wolfovi ulici št. 10. I. naznanja svojim čitateljem, da si je nabavila zopet nove slovenske knjige in da more sedaj postreči z vsemi boljšimi deli slovenske leposlovne literature. Tudi nemški zabavni oddelek se je ta mesec znatno pomnožil. — Knjige se izposojujejo vsak dan od 4. do 6. ure popoldne, v nedeljah in praznikih pa od 10. do 11. ure popoldne.

— **Javna ljudska knjižnica** gospodarskega naprednega društva za šentjaskovski okraj izposoja najlepše slovenske, hrvaške in nemške knjige vsak torek, četrtek in soboto od 1/6. do 1/9. zvečer, ob nedeljah in praznikih pa od 1/10. do 12. dopoldne v knjižnici sobi Vožarski pot 2, t. j. koncem Florijanske ulice in začetkom Karlovske ceste, postajališče električne cestne železnice. — Na razpolago popolni tiskani imeniki knjig. Vstop v knjižnico ima vsakdo. — Knjižnica kupuje razne knjige, hvaležno pa sprejema tudi darovane vsake vrste.

— **Slab kruh.** Z ozirom na našo notico dne 12. junija, da dobe zadnji čas stranke pri nekaterih pekih naravnost neužitni kruh, ki se vleče ali da smrdi po plesnobi in nesnagi, nam piše ugleden pekovski mojster: Neverjetno se mi zdi, da bi se pri peku dobil tak kruh, ko dobivamo tako določeno množino moke in imamo istotako določeno število odjemalcev, da nikoli ne more ostati nič kruha od enega dne do drugega. Pač pa zastaja kruh v vojnih prodajalnah, katerega se vsak brani, kolikor se ga more. Dokaz temu je, da je ob dnevih, ko se izdajajo krušne izkaznice, zjutraj pri komisijah silen naval, ker hoče vsak čimprej priti na vrsto, da dobi izkaznico za kruh pri peku. Če se izvrši v notici od 12. junija omenjena revizija, zahtevamo, da se javno razglasi, kje se je tak slab kruh prodajal, kot je tam omenjeno, ker s trditvami na tako široki podlagi se škoduje poštemim, vestnim in že itak zelo oškodovanim pekovskim mojstrom.

— **Slab kruh.** Z ozirom na našo notico dne 12. junija, da dobe zadnji čas stranke pri nekaterih pekih naravnost neužitni kruh, ki se vleče ali da smrdi po plesnobi in nesnagi, nam piše ugleden pekovski mojster: Neverjetno se mi zdi, da bi se pri peku dobil tak kruh, ko dobivamo tako določeno množino moke in imamo istotako določeno število odjemalcev, da nikoli ne more ostati nič kruha od enega dne do drugega. Pač pa zastaja kruh v vojnih prodajalnah, katerega se vsak brani, kolikor se ga more. Dokaz temu je, da je ob dnevih, ko se izdajajo krušne izkaznice, zjutraj pri komisijah silen naval, ker hoče vsak čimprej priti na vrsto, da dobi izkaznico za kruh pri peku. Če se izvrši v notici od 12. junija omenjena revizija, zahtevamo, da se javno razglasi, kje se je tak slab kruh prodajal, kot je tam omenjeno, ker s trditvami na tako široki podlagi se škoduje poštemim, vestnim in že itak zelo oškodovanim pekovskim mojstrom.

— **Slab kruh.** Z ozirom na našo notico dne 12. junija, da dobe zadnji čas stranke pri nekaterih pekih naravnost neužitni kruh, ki se vleče ali da smrdi po plesnobi in nesnagi, nam piše ugleden pekovski mojster: Neverjetno se mi zdi, da bi se pri peku dobil tak kruh, ko dobivamo tako določeno množino moke in imamo istotako določeno število odjemalcev, da nikoli ne more ostati nič kruha od enega dne do drugega. Pač pa zastaja kruh v vojnih prodajalnah, katerega se vsak brani, kolikor se ga more. Dokaz temu je, da je ob dnevih, ko se izdajajo krušne izkaznice, zjutraj pri komisijah silen naval, ker hoče vsak čimprej priti na vrsto, da dobi izkaznico za kruh pri peku. Če se izvrši v notici od 12. junija omenjena revizija, zahtevamo, da se javno razglasi, kje se je tak slab kruh prodajal, kot je tam omenjeno, ker s trditvami na tako široki podlagi se škoduje poštemim, vestnim in že itak zelo oškodovanim pekovskim mojstrom.

— **Slab kruh.** Z ozirom na našo notico dne 12. junija, da dobe zadnji čas stranke pri nekaterih pekih naravnost neužitni kruh, ki se vleče ali da smrdi po plesnobi in nesnagi, nam piše ugleden pekovski mojster: Neverjetno se mi zdi, da bi se pri peku dobil tak kruh, ko dobivamo tako določeno množino moke in imamo istotako določeno število odjemalcev, da nikoli ne more ostati nič kruha od enega dne do drugega. Pač pa zastaja kruh v vojnih prodajalnah, katerega se vsak brani, kolikor se ga more. Dokaz temu je, da je ob dnevih, ko se izdajajo krušne izkaznice, zjutraj pri komisijah silen naval, ker hoče vsak čimprej priti na vrsto, da dobi izkaznico za kruh pri peku. Če se izvrši v notici od 12. junija omenjena revizija, zahtevamo, da se javno razglasi, kje se je tak slab kruh prodajal, kot je tam omenjeno, ker s trditvami na tako široki podlagi se škoduje poštemim, vestnim in že itak zelo oškodovanim pekovskim mojstrom.

— **Slab kruh.** Z ozirom na našo notico dne 12. junija, da dobe zadnji čas stranke pri nekaterih pekih naravnost neužitni kruh, ki se vleče ali da smrdi po plesnobi in nesnagi, nam piše ugleden pekovski mojster: Neverjetno se mi zdi, da bi se pri peku dobil tak kruh, ko dobivamo tako določeno množino moke in imamo istotako določeno število odjemalcev, da nikoli ne more ostati nič kruha od enega dne do drugega. Pač pa zastaja kruh v vojnih prodajalnah, katerega se vsak brani, kolikor se ga more. Dokaz temu je, da je ob dnevih, ko se izdajajo krušne izkaznice, zjutraj pri komisijah silen naval, ker hoče vsak čimprej priti na vrsto, da dobi izkaznico za kruh pri peku. Če se izvrši v notici od 12. junija omenjena revizija, zahtevamo, da se javno razglasi, kje se je tak slab kruh prodajal, kot je tam omenjeno, ker s trditvami na tako široki podlagi se škoduje poštemim, vestnim in že itak zelo oškodovanim pekovskim mojstrom.

— **Slab kruh.** Z ozirom na našo notico dne 12. junija, da dobe zadnji čas stranke pri nekaterih pekih naravnost neužitni kruh, ki se vleče ali da smrdi po plesnobi in nesnagi, nam piše ugleden pekovski mojster: Neverjetno se mi zdi, da bi se pri peku dobil tak kruh, ko dobivamo tako določeno množino moke in imamo istotako določeno število odjemalcev, da nikoli ne more ostati nič kruha od enega dne do drugega. Pač pa zastaja kruh v vojnih prodajalnah, katerega se vsak brani, kolikor se ga more. Dokaz temu je, da je ob dnevih, ko se izdajajo krušne izkaznice, zjutraj pri komisijah silen naval, ker hoče vsak čimprej priti na vrsto, da dobi izkaznico za kruh pri peku. Če se izvrši v notici od 12. junija omenjena revizija, zahtevamo, da se javno razglasi, kje se je tak slab kruh prodajal, kot je tam omenjeno, ker s trditvami na tako široki podlagi se škoduje poštemim, vestnim in že itak zelo oškodovanim pekovskim mojstrom.

— **Slab kruh.** Z ozirom na našo notico dne 12. junija, da dobe zadnji čas stranke pri nekaterih pekih naravnost neužitni kruh, ki se vleče ali da smrdi po plesnobi in nesnagi, nam piše ugleden pekovski mojster: Neverjetno se mi zdi, da bi se pri peku dobil tak kruh, ko dobivamo tako določeno množino moke in imamo istotako določeno število odjemalcev, da nikoli ne more ostati nič kruha od enega dne do drugega. Pač pa zastaja kruh v vojnih prodajalnah, katerega se vsak brani, kolikor se ga more. Dokaz temu je, da je ob dnevih, ko se izdajajo krušne izkaznice, zjutraj pri komisijah silen naval, ker hoče vsak čimprej priti na vrsto, da dobi izkaznico za kruh pri peku. Če se izvrši v notici od 12. junija omenjena revizija, zahtevamo, da se javno razglasi, kje se je tak slab kruh prodajal, kot je tam omenjeno, ker s trditvami na tako široki podlagi se škoduje poš

Aprovizacija.

Oddaja masti na rumene izkaznice po znižani ceni. Mestna aprovizacija ljubljanska bo prihodnje dni začela oddajati na rumene izkaznice v cerkvi sv. Jožefa (glavni vhod) mast po 2 K kilogram. Določa se naslednji red: V ponedeljek, dne 18. junija pridejo na vrsto dopoldne rumene izkaznice s črko A od 8. do 9. ure št. 1-40, od 9. do 10. št. 41 do konca. Rumene izkaznice s črko B pridejo na vrsto dopoldne od 10. do 11. ure št. 1-50, popoldne od 2. do 3. št. 50-100, od 3. do 4. št. 101-150, od 4. do 5. št. 151-200, od 5. do 6. št. 201-250. V torek, dne 19. junija pridejo na vrsto rumene izkaznice skupine B od 8. do 9. ure št. 251-300, od 9. do 10. št. 301-350, od 10. do 11. št. 351-400, popoldne od 2. do 3. št. 401-450, od 3. do 4. št. 451-500, od 4. do 5. št. 501-550, od 5. do 6. št. 551-600. V sredo, dne 20. junija pridejo na vrsto rumene izkaznice skupine B dopoldne od 8. do 9. ure št. 601-650, od 9. do 10. št. 651-700, od 10. do 11. št. 701-750, popoldne od 2. do 3. št. 751-800, od 3. do 4. št. 801-850, od 4. do 5. št. 851-900, od 5. do 6. št. 901-950. V četrtek, dne 21. junija pridejo na vrsto dopoldne rumene izkaznice skupine B od 8. do 9. ure št. 951-1000, od 9. do 10. št. 1001-1050, od 10. do 11. št. 1051-1200. Za ostale številke rumenih izkaznic skupine B in za vse številke rumenih izkaznic skupine C se razpored še pravočasno objavi. Vse stranke se opozarjajo, da prineso k oddaji špeha poleg rumene izkaznice še masšobne karte. Pripravijo naj tudi drobiž.

Oddaja prekajenega mesa na rudače izkaznice. Pretekli četrtek nekatere stranke niso mogle dobiti prekajenega mesa v cerkvi sv. Jožefa, ker ga je zmanjkalo. Vsem tem strankam so se dala posebna nakazila in se jih je tudi zaznamovalo, da dobe prihodnji meso. Prekajeno meso se torej samo za te stranke in za nikogar drugega oddaja v ponedeljek, dne 18. junija v cerkvi sv. Jožefa (stranski uho) točno ob 10. uri dopoldne. Vsaka stranka mora prinesiti s seboj rudačo nakaznico in mesno nakazilo in mali listek, katerega je vsaka stranka dobila pretekli četrtek, ko se ji ni moglo izročiti prekajenega mesa.

Oddaja jajc za uradniške skupine po znižani ceni. Mestna aprovizacija ljubljanska bo za uradniške skupine oddajala iz svojega skladišča v cerkvi sv. Jožefa (stranski uho) jajca po znižani ceni. Določa se naslednji red: V ponedeljek, dne 18. junija, popoldne pride na vrsto I. skupina od 2. do 3. ure št. 1-50, od 3. do 4. št. od 51-100, od 4. do 5. št. 101-150, od 5. do 6. št. 151 do 200. V torek, dne 19. junija dopoldne I. skupina in sicer od 8. do 9. ure št. 201-250, od 9. do 10. št. 251 do konca. II. skupina pride na vrsto od 10. do 11. ure št. 1-30, od 10. do 11. ure št. 31 do konca. III. skupina pride na vrsto popoldne od 2. do 3. ure št. 1-60, od 3. do 4. št. 61 do konca. IV. skupina pride na vrsto št. 1-50 od 4. do 5. ure in št. 51 do konca od 5. do 6. ure. Poleg jajc se bo skoraj gotovo oddajalo še kako drugo živilo in naj za to stranke pripravijo denar.

Književnost.

«Carniola», izvestja muzejskega društva na Kranjskem ima v svojem 1. in 2. skupnem zvezku VIII. letnika to - le vsebino: Ob nastopu Nieg. Veličanstva cesarja Karla I. Dr. Milko Kos, Tolminska gastaldija I. 1377. Dr. Josip Mantuani, Pasijonska procesija v Loki. (Konec.) Bergdirektion Idria, III. Okkupation Idrias durch die Franzosen im Jahre 1809. (Schluss.) Dr. J. Ponebšek, Naše ujeđe, II. Dr. Gv. Savojic, Ornitološni zapiski za Kranjsko in letih 1914 do 1916. Alph. Paulin, Iris Cengiatii Ambrosi und Centaurea alpigena Paulin. Slovstvo. Dr. Jos. Mantuani, V. Dvorský, Bohinjski sidelní typy. Albin Seliškar, Ferd. Seidl, Rastlinstvo naših alp. —, Arldt Dr. Th., Die Völker Mitteleuropas und ihre Staatenbildungen. Dr. J. Štebinger, Bibliografija za l. 1916. Zapiski. Dr. J. Štebinger, prof. Rajko Perušek. — Dr. Josip Mantuani, prof. glasbe Gerbič. — V. Steska, Jernej Basar. — Dr. H. Brenč, K zgodovini ljubljanskega semenišča. — Društveni vestnik. Občni zbor 1917. — Novi ujeđe. — Umrli ujeđe. — Podobe. Posnetek lista 21 b škofjeleškega rokopisa po izvirniku. Štirje tipi bohinjskih naselbin. — prof. Perušek. — prof. glasbe Gerbič. — Beloglavi jastrebi. — Trije severni gosti: pegam, krikovljuni kalin, sibirski leščerka. — Pegasta sova.

Zahteva dneva: Podpisujte 6. vojno posojilo.

Darila.

Darilo za zavod za slope: Gospa Kati Auer, posestnica v Ljubljani je darovala za ta zavod 20 K mesto venca na grob umrle gospe Pretnar.

Darila za begunce. Županstvo občine Komen je darovalo 30 K v pomoč goriskim beguncem, za kar izreka posredovalnica najtoplejši zahvalo. Posojilnica in hranilnica v Ajdovščini je darovala 300 K za goriske begunce. Neimenovan gospod iz Škofje Loke je daroval v pomoč našim ubogim sorojakom 50 K. Neimenovana gospa je poklonila v prid goriskim beguncem 6 K. Teodor Hribar, veletrgovec iz Gorice, je daroval posredovalnici za goriske begunce ponovno K 3250 v pomoč nesrečnim sorojakom. Vsem darovalcem se najtopleje zahvaljuje posredovalnica za goriske begunce.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je poklonila 612 K 4 vin, v pomoč goriskim beguncem, del doneska dveh gledaliških predstav, katere so pridelali otroci Ciril Metodovih šol v Trstu dne 21. in 22. maja t. l. v deželnem gledališču v Ljubljani. Marijina Družba v Brezovici v Istri je darovala potom preč. g. Alojzija Kraševca 215 K za naše uboge sorjake. Gosp. Andrej Jakli, veletrgovar v Mirnu pri Gorici, sedaj v Karlovcu, je daroval ponovno 1000 K za goriske begunce. Vsem darovalcem izreka posredovalnica svojo najtoplejši zahvalo.

Upravištvu naših listov so poslali: Za «Ciril - Metodovo družbo»: Franc Fajdiga iz Sodražice 50 K zbrali prijatelji rajnega za vse dobro vnetega narodnjaka g. Mateja Grudna iz Vinc, v proslavo njegovega spomina in enol. prost. Leo Pibovec v Celovcu 10 K, nabral povodom povišanja Vladimir Lokarja iz Ajdovščine. Skupaj 60 kron.

Za «dijaš. podpor. dr. — Domovina» — osobe mestne hranilnice ljubljanske 90 K, darovalo mesto venca za umrlo g. Franjo Pretnar, soprogo hranil. knjigov. Frančiška Pretnarja in so darovali gg.: hrast 20 K, dr. Černe 5 K, Trstenjak 5 K, Kurač 5 K, Sušteršič 10 K, Abuliner 10 K, Hiter 3 K, Mešek 10 K, Rode 3 K, Petrič 5 K, Prelovec 3 K, Peruzzi 3 K, Tauzes 3 K in gđ. Sarceva 3 K ter Logarjeva 2 K.

Srčna hvata!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 11. junija: Marija Lešnik, bivša kuharica, 69 let, Japljeva ulica 2.

Dne 12. junija: Karel Pucihar, pekov, sin 7 mesecev, Zidovska ul. 3. — Miroslava Miš, gojenka trgovskega tečaja, 17 l. Dunajska c. 12. — Matija Bihari, hnoved, v rezervni vojaški bolnici na obrtni šoli. — Anton Santelj, mitniški paznik, 77 let, Tržaška cesta 47. — Marija Zupan, uboga, 73 let, Japljeva ulica 2. — Frančiška Pretnar, soproga knjigovodje Mestne hranilnice, 64 let, Mestni trg 18.

Dne 12. junija: Geninu Ranuzzi, laški pešec, vojni vjetnik, v hnovedski rezervni bolnici. — Karel Cervenka, pešec, v rezervni vojaški bolnici na obrtni šoli.

Dne 13. junija: Adela Ryšavy, soproga finanč. komisarja, 40 let, Beethovnova ulica 6. — Josip Tarpai, poddesetnik, Anton Lizak, pešec, oba v rezervni vojaški bolnici na obrtni šoli.

Dne 14. junija: Ivana Köhrer, mestna uboga, 77 let, Japljeva ulica 2.

Dne 15. junija: Marjeta Klemenc, kuharica, 60 let, Radečkova cesta 9.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Učenka

se sprejme za špecerjsko trgovino, prodajati imajo samo iz dežele. Franc Čušnovar, Ljubljana. 1961

Sprejmeta so dva krojaška pomočnika za boljše dela in en važenec. Martin Mahkota, Sp. Šiška 79, Ljubljana. 1963

Moško KOLO

s starim gumijem, se prodaja. Ogleda se. Cesta na Rudolovo železnico št. 7./L. nadstr. levo. 1965

Učenka

pridna, z dobro šolsko izobrazbo, se brez oskrbe, pod ugodnimi pogoji, sprejme v močno trgovino v Ljubljani. 1961. Ponudbe naj se pošljejo najkasneje do 1. julija pod šifro »Ljubljana 1917/1962« na upravištvu »Slovenskega Naroda«.

Stanovanje se zamenja.

Priporočljivo stanovanje, obstoječe iz dveh sob in vsemi pritliklinami se zamenja za podobno ali večje, mirna dvoježa, radi nastalnih razmer, 1900. Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Knjigovodkinja

ozir. knjigovodja tudi invalid, se sprejme v stavbomem podjetju v Ljubljani. Samostojne moči naj pošljejo ponudbe z navedbo plače in dneva vstopa pod »Stavbomem podjetje/1970« na upravištvu »Slov. Naroda«.

ženske - delavke

za rasna dela na teatlišču, katere bi bile tudi vajene poseleškega dela, ter enega delavca (težaka) lahko tudi invalid. 1883

FRANC RAVNIKAR, oblist. skušeni mestni tesarski mojster, Ljubljana, Linhartova ulica 25.

Ženitna ponudba.

Poročiti se želim z žensko v starosti 40 let, tudi vdovo brez otrok, s premoženjem, ki se naj naznani. Pismene ponudbe pod »Udovec/1910« na upravištvu »Slovenskega Naroda«.

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov in navadno do najfinjših žime. M. Pakič v Ljubljani. Hvalnim naročilom se pošilja s povzročjem.



K 1-20 K 1-20



Sablona s 16 monogrami, primerne za namizne prte, serviete, žepne robce in vseh vrst perila se dobiva pri TONI JAGER Ljubljana, Zidovska ulica št. 5.

Jos. Rojina modni atelije : za gospode : Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške uniforme: po meri v najkrajšem času.

L. MIKUSCH Ljubljana, Mestni trg 15

priloga svojo veliko izber dežnikov in solčnikov. Popravila se izvršujejo točno in solidno.



vila ali hiša

se kupi. — Ponudbe pod »VILA/1924« na upravištvu »Slov. Naroda«. 1924

Večkrat odlikovani izložbeni olepševalec

(dekorater), vojašine prost, išče službo takoj. Prevzame hkrati več trgovin. Prijazne ponudbe pod »Zmožnost 1881« na uprav. »Slov. Nar.«

2 pisalna stroja

ter več dvokoles in živalnih strojev, en orkestrion, Ljubljana, Stari trg 28, Satjel. 1960

Kostanjev in hrastov les

vsako množino, kupi po najvišji ceni Josip Cizel, na Polzell, Štajersko. 1915

V bližini Dunajske ceste se išče za tako, ali 1. avgust svetel, sun

LOKAL

prilagojen za skladišče. — Ravnočim se kupijo do 1000 obrabljene strela in pušni za manufakturno. — Pismene ponudbe pod »Dobra stalna stranka/1939« na upravištvu »Slovenskega Naroda«. 1939

500 kron!

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin RIA balzam ne odpravi v 3 dneh brez bolečin Vaših kurjih očen, bradavic, obličnicov. Cena lončku z jamstvenim pismom 1.75 K, 3 lončki K 4.50, 6 lončkov K 7.50. Na stotine zahvalnih pism in priznanj. Komeny, — Pošte (Kassa) Postfach 12 307, Ogrsko. 3663

Kupujem in prodajam:

bodisi pohištvo, steklenino, železo, sulice, porcelan, orožje, podobne, star denar, sploh vse, kar je najmanj 50 let staro.

Obenem kupim staro zobovje. Posredujem za hiše, zemljišča itd.

Albert Derganc brivec in koncesioniran starinar Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.

Kino Central

v deželnem gledališču. Sobota 16., nedelja 17., ponedeljek 18. junija

Najnovejši film nove od Kino Centrala pridobljene Alwin Neuss serije:

Pajek.

Najboljša detektivska drama sodanjega časa v 4 dejanjih. Alwin Neuss v glavni vlogi.

Rezervni doktor.

Izvrstna veseloigra. Prednaznanilo: Od točka 19. junija do četrta 21. junija 1917:

Pogrešanec.

Kriminalna drama v štirih dejanjih.

Ana se moži.

Burkasta veseloigra z Ane Müller-Linke v glavni vlogi. Predstave se vrše v delavnikih ob 4, pol 6., 7. in 9. uri zvečer, v nedeljah in praznikih ob pol 11. uri dop., ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri zvečer.

otročji voziček

se prodaja za 38 kron. Privez 8, Ljubljana. 1959

Po vojni poškodovane National-kontrolne blagajne

kupimo, če tudi so postale neoperativne. National-registr. Blagajna. družba z. o. o. Dunaj, VII. Siebensterngasse 31.

Gospodična išče SOBO

s hrano ali tudi brez hrane, za takoj ali kasneje. — Ponudbe pod »Soba/1945« na uprav. »Slov. Nar.«

Dva manjša dijaka

se sprejmeta v dobro oskrbo. Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«. 1930

Kupi se dobro ohranjen glasovir

Ponudbe pod »Glasovir/1957« na upravištvu Slovenskega Naroda. 1957

Pisarniško moč

gospoda ali gospodično sprejme takoj okrajno žitno nadzorstvo v Konjicah. 1952

Mlado in pošteno dekle

za vsa domača dela, vajena otrok, se takoj sprejme proti dobri plači. Naslov se izve v uprav. »Slov. Nar.« 1938

Kmetovalci !!

gnojenje v jeseni

naročite takoj 40% kalijevo sol! — Cena K 22.80 za 100 kg iz postaje Žalec. Z naročilom je treba poslati vreče! Razpošilja se po povzetju, najmanj 100 kg. 1961

Vinko Vabič, veletržec, žalec, Južnoštajersko. Za odstotke garancija! Postrežba solidna!

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Prodajo se
tri je KONJI
pri L. Rogelj, Vrhnika.

Hygienična
manufaktura
Julij Singer
Dunaj I, Wiesingerstr. 8 F.
Ceniki z zdravniškim
poukom gratis in fr.
Zaprto, 30 vinarjev v
znakah. 143

E 66/17-3. 1951

OKLIC.

Podpisano sodišče bo dne 21.
junija t. l. v Mali in Veliki
Stangl tor v Dragovškem na javni
dražbi prodalo večjo množino (pri-
bližno 6 in 7 sežnje, ter 160 in 580
čokov) posekanega v gozdih ležečega
kostanjevega lesa.
Dražba se prične v Dragovškem
št. 40 ob 9. uri dopoldne.
C. kr. okr. sodišče v Litiji, odd. I,
dne 12. junija 1917.

Vozna kolesa
in
pritikline,
poprave,
emajliranje in poniklanje
izvršuje točno in ceno 1311
A. Weissberg, Dunaj II,
Untere Donaustrasse 23/5.
Cenik odd. 1 zastoj.

Nobenega zobobola
več, nobenih noči brez spanja. „Fides“ pomiri bolečine v otljih zobeh, pri
trdovratnih revmatičnih zobnih bolečinah, ko so vsa sredstva že odpovedala.
Pri neuspehu denar nazaj. Cena 2—K, 3 zavitki 5 K, 6 zavitkov 8—K.
Nobenega zobnega kamena več, snežnobe zobe dobite po uporabi „Kris-
zobna voda“. Takojšnji učinek. Cena 2 K, 3 steklenice 5 K.
Kemeny, Košice (Kaschau) I. Poštni predal 12/2 23, Ogrska. 3659

20—30 vagonov
zgodnjega krompirja
ter repe (majske) kupi
c. kr. prlv. Južna železnica na Dunaju.
Ponudbe pisмено ali ustmeno na administr.
ravnateljstvo Juž. železnice na Dunaju X/2.
Gheogaplatz 4/III, vr. 13. 1953

Zahtevajte slovenski cenik!
Priporočila se tvrdka
JOS. PETELINC
tovarniška zaloga šivalnih strojev.
Stroji v raznih opre mah in sistemih, pripreste kakor tudi luksuz opreme vedno
v zalogi. Peuk v umetnem vezenju brezplačen.
LJUBLJANA, blizu frančiškanskega mostu, levo, ob vodi 3. hiša.
10 letna pismena garancija. 10 letna pismena garancija.

! Čevlje!
100 tucat. moških nogavic,
300 parov pravih usnjenih čevljev
za gospode in dame,
600 parov pravih usnjenih čevljev
za dame, poletnih,
200 ženskih in 200 moških oblek
se prodaja na debelo. Cene ugodne.
Pojasnila daje **MAKS LIČEN,**
Novo mesto št. 73. 1861

Framydol je sredstvo za po-
mlajenje las, ki
rdeče, svetle in sive lase in
brado za trajno temno pobarva.
1 steklenica s pošt. vred K 2-70.
Rydyol
je rožnata voda, ki živo
pordeči blede lica. Učinek
je čudovit. 1 steklenica
s pošt. vred K 2-45.
Naslov za naročila:
Jau. Grolsch, Engel - Drogerie,
Brno, št. 639, Moravsko.

Vojnopoštne dopisnice.
1000 kosov vojnopoštne pisemskega
papirja za 12—kron.
K 3-50 za 1000; 100 vojaških ali ljubezenskih
K 5—; umetniških razglednic K 6 razpošilja
po povzetju 2969
Schleier-Jeva zaloga razglednic,
Dunaj XVI/15, Brunnengasse 67.
Ako ne ugaja, denar nazaj.

Zaboje
že rabljene za vsebino sadja od 25 do
200 kil in 1850
korbice
pletene za 5 do 10 kil, kupi
vsako množino
Ivan Razboršek, Šmartno pri Litiji.

Josip Jug
pleskarski in likarski mojster
Ljubljana, Rimska c. 16.
se priporoča cenjenemu občinstvu za
vsa v to stroko spadajoča dela. 1114
Solidna in točna postrežba.

Lasne kite
najboljše kakovosti po 8, 10, 12,
14 in 16 kren; lasne podloge
Kropp ali Python in lasne ma-
rice v vseh barvah; „NERIL“
barva za lase in brado od Dr.
Brallca rjava, temnorjava ali
črna po 2 in 4 K itd., vse še so-
lidno, zanesljivo blago priporoča
Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
Pozor! Zaradi vpohtenjanja v vojaško
službovanje je lokalni odprt samo za
predajo blaga in stor vsaki dan samo
od 9 do 1/2 1 in v nedeljo od 9 do 11
ure dopoldan.

Konjski hlev
s uporabo dvortiča in pod-
strešja, se takoj odda.
Izve se: **Krakovski nasip 24,**
Ljubljana. 1841

Vsakovrstne
slamnike
priporočam gospodom trgovcem in
slavnemu občinstvu za obilo naročitev.
Cene primerno nizke, postrežba kakor
je v tem času najboljše mogoča.
Fr. Cerar
tovarna slamnikov v Štobu
pošta in žel. postaja Domžale pri Ljubljani.

Kostanjev les
od 1 m dolgoti, 10 cm debelosti naprej v deblih in pole-
nih kupi po najvišji ceni tvrdka: 96
J. Pogačnik, Ljubljana, Mar. Terezije cesta 13.
Št. 509/pr. 1955

Razpis.
Sekundarska služba.
V deželni bolnici v Ljubljani je popolniti troje mest sekunda-
rijev.
Službena doba sekundarija v deželni bolnici traja dve leti, lahko pa se
podaljša za eno ali dve leti, če sekundarij za to prosi.
Adjutum, ki ga dobiva sekundarij, odmerjen je v prvem službenem letu
z 2.000 K, v drugem letu z 2.400 K in od tretjega leta dalje z 2.800 K.
Poleg adjuta ima sekundarij prosto stanovanje v deželni bolnici.
Sekundarij ne sme biti oženjen in tudi ne sme izvrševati zunanje zdrav-
niške prakse.
Prosilci za razpisane službe predložijo naj svoje s krstnim listom, z doka-
zili o usposobljenosti in o znanju slovenskega in nemškega jezika podprte
do 10. julija 1917
vodstvu deželnih dobredelnih zavodov v Ljubljani.
Deželni odbor kranjski.
V Ljubljani, dne 9. junija 1917.

Gospodična
ki je vajena otrok in pomaga v gos-
podinjstvu, se takoj sprejme.
Ponudbe s sliko in spričevali na
na upravništvo „Slovenskega Naroda“
pod „K. 99/1929“. 1929

Majhna pritlična hiša
z vrtno in več stanovanji
se prodaja.
Več se poizve pri **Anton Štirn,**
Spodnja Šiška št. 22. 1884

Prodaja se takoj 16 hl
sadnega mošta.
Albert Domladiš, Jir. Bistrica.
1893

Ženitna ponudba.
Gospod, star 28 let v drž. službi,
bi se rad v svrhu ženitve seznanil z
gospodično staro od 20 do 25 let z
nekaj tisoč kron ozir. posestvom.
Prosi se le resne ponudbe, ako
mogoče s sliko. Neugodni se slika
vrne. — Pisemne ponudbe na upravn.
„Slov. Naroda“ pod „Ustest/1958“.
Tajnost zajamčena. 1958

Oficijelno subskripcijsko mesto
Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani
in njene podružnice v Splitu, Celovcu, Trzinu, Sarajevu, Gorici (t. št. Ljubljana) in Celju
sprejema po originalnih pogojih prijave na

šesto avstrijsko vojno posojilo
I. 40-letno d. p. 5¹/₂‰-no amortizacijsko drž. posojilo à K 9250 za K 100— nom. — II. davka proste 5¹/₂‰-ne 1. maja 1927 vračljive državne zakladnice à K 94— za K 100— nom.
in dovoljuje vsakomur 1/2‰-no bonifikacijo. Pojasnila in tiskovine so pri blagajnah banke na razpolago.

Delniški kapital K 60.000.000—,
Rezerve „ 17.000.000—.
C. kr. priv.
Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1916:
„ K 143.241.140— „
Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer
Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. **Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v bliž. „Assicurazioni Generali“).** Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.
Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papirjev in posojila nanje. 24
Najkulantnejše izvrševanje bankovnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih — Izplačevanje kup-
povov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. —
Najemodaja varnih predalov samostrombe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin,
dragotila itd. pod lastni zaklepi stran ke. — Opravišila c. kr. razs. loterije Brezplačna revizija izžre-
banih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike,
Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v banke stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno. **Brzojavko: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41**

Zajamčen uspeh. Tisoče zahvalnih pism na ogled.

Bujne, lepe prsi
dobite ob rabi med. 1566

dr. A. Rixa kreme za prsi garantirano neškodljivo za vsako starost, **zanesljiv uspeh.** Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 4, velika pušica, zadostna za uspeh K 9. — Razpošiljanje strogo diskretno.

Kon. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lehlberggasse 6 R.
Zaloga v Ljubljani: drog. Kanc in „Adrija“. Zaloga v Mariboru: lekar. Schützeng., Mar. pom. in parf. Hofman.

Stampilije

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe,
graver in izdelovatelj kavčkovih stampilij

LJUBLJANA, Dvorski trg številka 1.

MODNI SALON Rozi Fabčič
Ljubljana, Rimska cesta številka 6.

Čenjenim damam priporočam svojo veliko zalogo **najnovjših slammikov.**

V zalogi novi žalni klobuki.

Odperto tudi v opoldanskih urah. — Cene priznane nizke.

Premog za krompir!

V smislu c. kr. urada za ljudsko prehrano z dne 13. marca 1917 namerava trbovolska premogokopna družba skleniti pogodbe o dobavi krompirja (vsako množino) in je družba eventualno pripravljena dati v kompenzacijskem potu za poslani krompir premog. — Ponudbe se prosijo na vodstvo premogokopa Zagorje ob Savi, Kranjsko.

Franc Furlan
naslednik Faschingova vdova

ključavničarstvo
in
zaloga štedilnikov
se nahaja: 125
Sembrožev trg številka 9.

Ustanovljena L. 1842. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon Revilna 154.

Najlepši, pijetete polni spomin na umrle
imate v povečani njihovi sliki.

Povečanja in umetniška izdelavanja fotografij v vsaki velikosti po nizkih cenah

zajamčeno natančno po vzorcu, prevzema risarski in umetniški zavod **Ferd. Lud. Chamrada, Dunaj 15. okraj, Wurmsergasse 43.**

Ceniki na željo. 1410 Zastopniki so povsod sprajneje.

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 11.

Velika zaloga **steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov l. t. d.**

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda po najnižjih cenah.

BRATA EBERL
črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohišvena pleskarja 121

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana nasproti hotela „Union“.

Delavnica: Igriška ulica številka 6. Električna sila.

Podpisovanje na VI. vojno posojilo je bilo podaljšano do 22. junija. S tem je omogočeno, da nadalje sprejemamo **vojno - posojilna zavarovanja.**

Nikdo naj ne zamudi te prilike ter naj izpolni dolžnost napram sebi in domovini. 1872

Pojasnila daje: **Generalna agentura „Anker“ v Gradcu, Ranberggasse številka 20.**

v Ljubljani, Prisojna ulica in v vseh podružnicah in agenturah.

Krasna izbira bluz.

Specijalna trgovina za bluže

Antonija Sitar
Seienburgova ulica 1.

Svoje častite odjemalce

vhudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem, ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevcik
puškar in trgovec z orožjem v Ljubljani.

Ustanovljeno 1846.

Parno barvarstvo ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Pojlanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so negam najbolj priljubljeni, lični in najboljše kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana
Prešernova ulica št. 5.
Goysserski čevlji za turiste, higijenski čevlji za otroke in Lamm-tannin-čevlji.

Priporočamo specialno **damsko in otroško konfekcijo** zelo solidne trdke

M. Kristofič-Bučar
Ljubljana, Stari trg številka 9. — Lastna hiša.

Najnovjša **KOSTUME** Najnovjša **Pliašče, jope** **KRILA**
Zaloz — domače obleke **Perle, šopce, športne klobuke in stoznike.**

BLUZE **KRILA**
Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higijenske perle in druge potrebščine za nevarjenke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

MILO
dobivate v

specijalni trgovini za milo **Milan Hočevar**
Ljubljana
Sv. Petra cesta 28.

Istotam sveče, krema za čevlje, toaletna mila, pralni praški l. t. d.

na debelo in drobno.

Največja slovenska hranilnica!

Mestna hranilnica ljubljanska
LJUBLJANA

Prešernova ulica številka 3

je imela koncem leta 1916 vlog K 55,000.000—
hipotečnih in občinskih posojil. K 30,600.000—
rezervnega zaklada „ 1,500.000—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje najvišje po **4⁰/₀**

večje in nestalne vloge pa po dogovoru.

Hranilnica je popularno varna in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.**

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. Posoja na zemljišča in poslojja na Kranjskem proti 5% kvoten Kranjske pa proti 5 1/2% obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na delj.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov imaustanovljeno **Kreditno društvo.**

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir 542

M. GELBERG, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

A. & E. Skabernè

Namovejše bluže za dame

Mestni trg št. 10.

C. in kr. dvorni založniki

A. ZANKL SINOVI

Ljubljana

Resljeva cesta 1. Marijin trg 1.

priporoča vse vrste oljnatih, suhih in fasadnih barv, mavca, prašnega olja za tla, strojnega olja, mast za usnje, kolomaza, čopičev, steklarskega kleja in vseh v to stroko spadajočih predmetov.

Soznami na razpolago.

Prodaje se

hiša

nova v Ljubljani na pripravnem kraju, v kateri je bila poprej gostilna in trgovina in več drugih hiš v mestu in okolici.

Pojasnila daje pisarna dr. Ivan Tavčar, Sodna ulica 2. 1876

Prej v Gorici. **F. Batjel** Prej v Gorici.

Ljubljana, Stari trg št. 28.



Moška in ženska dvokolesa s stare pnevmatike.

Živalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke z kompletne od 2 K. Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce

Mehanična delavnica

na Starem trgu št. 11 v sphačičevi hiši poleg goriške celi.



Solidno blago. Najnižje cene.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch, Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in glase-rekavice, modno blago za gospode in dame, raznovrstne fine parfume, ročna dela in materialja, kirurške predmete. 413

Moderna predtiskarija.
Izdolovanje preoblečenih gumbov.



Letni sandali

s 16 mm debelimi les. podplati

z sivim, drap ali rjavim suknom montirani, z močnimi vložki.

Št. 21 do 26 = 14 do 18 cm dolgi 1 par K 3.—
" 27 " 34 = 19 " 24 " " 1 " " 4.—
" 35 " 40 = 25 " 28 " " 1 " " 5.—
" 41 " 46 = 29 " 32 " " 1 " " 6.—

Razpošilja se le proti vposlatvi zneska ali po povzetju proti naplačilu. Pri naročilu najmanj 6 parov sandalov in vposlatvi zneska franko vsaka železniška postaja.

Na poštni zavoj 5 kg pride 10 do 12 parov.

Tovarna sandal EMIL STORCH

Dunaj VI., Capistrangasse 64.

Nad 50 let obstoječa

parna barvarija in kemično snaženje oblek

ter

apretura sukna

124

Ljubljana, Anton Boc Glince,
Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.

so priporoča. Najnižje cene.

Postrežba vestna in točna.

Prvi ljubljanski zavod za negovanje lepote

in trgovina dišav

Poljanska cesta št. 7, pritličje.

Negovanje obraza, kože, las, prsi, rok. Masaža telesa in parna kopelj obraza. Odpravljajo se mozoli, pege, zajedalci, rumene liše, rdečica kože in nosu, ohlapna koža, podbradek itd.

Damam z dežele se dačo navodila za nadaljnje samozdravljenje.

Prodajalka

špecijske in manufakturne stroke z daljšo prakso, želi mesto prementiti.

Cenj. ponudbe pod „vestna 1897“ na upravn. »Slov. Naroda«. 1897

Prodajam VILO

moderna solidna stavba z vsem komfortom v slovenskem trgu na južnem štajerskem. Natančni opis na razpolago. — Le resni reflektanti naj blagovolijo vprašati pod „vila 1917“ na uprav. »Slov. Naroda«. 1650

Modni salon

Stuchly-Maschke

Zidovska ulica št. 3.
Dvorski trg 2.
Ljubljana.

Priporoča cenj. damam tu in na deželi na Dunaju osebno izbrane novosti

krasnih klobukov

in čepic

finega okusa za dame in deklice.

Popravila se sprejemajo.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Solidno blago — nizke cene.

Išče se več

izurjenih šivilj

v trajno delo. Sprejme se le prvo močl. Več se poizve v upravništvu »Slovenskega Naroda«. 1901

Iščem

koncipijenta.

Dr. Ignac Malnerič,
odvetnik v Novem mestu, sedaj nadporočnik-auditor, Zagreb, Kačičeva ulica 13. 1894

Oficijelno subskripcijsko mesto

Češka industrijalna banka podružnica v Ljubljani

sprejema prijave na

šesto avstrijsko vojno posojilo.

Pojasnila ter tiskovine se dobivajo pri blagajni banke v Stritarjevi ulici št. 9.

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Rezervni zaklad nad K 1,000.000. Ustanovljena leta 1881.

Kranjsko kmetijstvo v vojni.

Na občnem zboru c. kr. Kmetijske družbe kranjske je podal generalni ravnatelj gosp. Gustav Pirč obširno poročilo o delovanju družbe, iz katerega hočemo prinesiti gotove odlomke, ki utegnejo naše bralce zanimati.

Vse društveno delovanje se je moralo prilagoditi razmeram, ki jih je ustvarila sedanja svetovna vojna in to delovanje samoobsebi umevno v sedanjih razmerah ni bilo namenjeno toliko na tehniški napredek v kmetijstvu, kolikor na kmetijski obrat vobče vsled popolnoma predrugačenih razmer ter je bilo obe pretekli leti slično. Poleg boja naše zmagovite in hrabre armade, v kateri stoji večina naših najčistejših kmetijskih moči, je v sedanji svetovni borbi najvažnejše vprašanje prehrana prebivalstva, ki je na ramih doma ostalega kmetijskega prebivalstva, zlasti pa naših nadvse pridnih kmetijskih gospodinj in kmetijske mladine. Poglavitno društveno delovanje v zadnjih dveh letih, ki je bilo od dne do dne važnejše, je bilo poseganje v tiste okoliščine, ki pomagajo v teh težkih časih kmetijsko pridelovanje vzdrževati in iti na roko kmetovalcem ob raznih nevarnostih, ki so sicer naravne posledice razmer, ki se pa vendarle večkrat po nepotrebnem zakrivajo. Glavni odbor ni zamudil nobene prilike, vzeti v zaščito naš kmetijski stan, kojega razmere in delovanje drugi sloji do malega ne razumevajo in ga zato popolnoma napačno presojuje. Tako pri nas na Kranjskem, kakor sploh v Avstriji, se je sicer v zadnjih desetletjih kmetijska organizacija naravnost bujno razvila, pri čemer se je pa, žal, v nemar pustil vpliv na javno mnenje.

Ob izbruhu vojne ni nihče računal s tako dolgo vojno, ki so jo naši sovražniki naredili ne le za boj z orožjem, ampak tudi z namenom, nas potopiti v izstradanje vreči ob tla. V teku sedaj skoro triletne vojne dobe, se je kot naravna posledica morala tudi od strani države urediti preskrba prebivalstva z raznovrstnimi potrebščinami, zlasti z živečem, ki prihaja večinoma iz rok kmetovalcev. Pri tej ureditvi se je pa notri do zadnjega časa gledalo skoro izključno samo na razdelitev pridelkov in skoro nič na nadvse važno pomoč k zadostni kmetijski produkciji. Preskrba prebivalstva z živečem je postala zadeva državne uprave in njenih organov in tako se je izcimil nekak državni socializem, ki zato ne more biti brezhiben, ker ga ima v rokah enostransko izobražena birokracija, ki je naenkrat postavljena pred nalogo, ki so ji bile doslej popolnoma tuje in je bila vajena izvrševati skoro le eksekutivno in malokdaj tudi inicijativno za uspešno gospodarsko in celo za kmetijsko delo. Sodelovanje strokovnih organizacij in kmetijskih strokovnjakov se je po večini smatralo nepotrebnim in se še danes preveč prezira.

Podkovska šola.

Podkovska šola je zaenkrat vsled vojne morala prekiniti pouk, vendar je ostal neizpremenjen podkovski obrat pod vodstvom c. in kr. štabnega živinozdravnika v p. M. Knafliča namesto ravnatelja podkovske šole Lovro Tepina, ki je odšel k vojakom. Istotako se vrši v živinozdravnici, ki je spojena s podkovsko šolo, tudi naprej ambulatoriško zdravljenje živali po gori imenovanem gosp. štabnim živinozdravniku.

Sadna drevesnica.

Sadna drevesnica se je oskrbovala po doslej običajnem načinu in danes daleko več ne zadostuje zahtevam po sadnem drevju, ki se od strani družbenih udov stavi. Gg. družbeniki naj pa vzamejo na znanje, da je že pred vojno in celo pa sedaj vzdrževanje drevesnice, oziroma vzgoja drevoja postala tako draga, da ni mogoče več aktivno z družbeno drevesnico izhajati in da mora družba izdatno doplačevati. Družba ima vedno več udov, zato sploh v bodočnosti ne bo mogla vsem udom postreči s sadnim drevjem in bo naravnost izključeno za 4 K udnine dati udom po 3 sadna drevesa in vrhutega še »Kmetovalca«, čigar tisek se je istotako silno podražil. Sedaj nastala draginja bo na vsak način ostala in se ne bo mogoče izogniti povišanju udnine, oziroma udnino tako urediti, da bodo na eni strani udje zadovoljni in na drugi strani ne bo družba imela prevelikih doplačil.

Kmetijska gospodinjstva šola.

Kmetijska gospodinjstva šola v Ljubljani, ki jo je družba l. 1898 ust. sedaj med vojno ne deluje, dasi se priglasuje izredno veliko deklet, ki bi radi prišle v to šolo. Razmere v Marijanski v Ljubljani, kjer je gospodinjstva šola nastanjena, so pa take, da s šolo nikakor ni mogoče pričeti in vrhutega bi bile tudi velike težkoče s prehrano gojenk. Vsekako bo pa glavni odbor takoj po vojni šolo zopet otvoril in se že sedaj na to deluje, da se šola popolni in izboljša.

Kmetijske knjige.

Zalaganje poučnih kmetijskih knjig in spisov je samo ob sebi umevno v sedanjih razmerah zaostalo, kajti sedanja doba za pouk o naprednem kmetijstvu ni posebno prikladna in tudi kmetijski strokovnjaki, ki morajo take knjige spisovati, so sedaj z drugim delom preobložen. Od zadnjega občnega zbora sem, izšel samo en nov zvezek družbene kmetijske knjižnice in sicer »Sosedna Razumnika konjereja«. Poleg teh knjig izdaja glavni odbor kratke

spise z naslovom »Gospodarska navodila«, ki vsebujejo poučno tvarino o važnih gospodarskih vprašanjih. Od zadnjega občnega zbora sem je glavni odbor izdal šest novih »Gospodarskih navodil«, katerih je sedaj 53, med njimi že mnogo v drugem in tretjem ponatisku. Mnogo teh navodil je popolnoma pošlo in je nujna potreba poskrbeti novih izdaj.

Kmetijski knjigovodstveni urad.

Kmetijski knjigovodstveni urad, ki ga je družba leta 1912. ustanovila, je vsled vojne moral prenehati delovati, dasi bi ravno sedaj med vojno v zaščito kmetovalcev pri obtoženju zaradi navijanja cen mogel jako veliko koristiti. Pri prehodu iz vojne v mirovno gospodarstvo bo pa ta urad posebno važen postal, ker edina prava kmetijska konzuma statistika more dati podlago za pravilno in pravično presojanje dobičkanosti kmetijstva, katerega bo kot poglavitni temelj produkcije vsestransko štiti, kajti še dolgo let po vojni postanejo kmetijske produkcijske razmere iste, kakor sedaj in se utegnejo v marsikaterem pogledu še celo poslabšati. Iz tega vzroka mora biti ena glavnih družbenih nalog, kakor hitro se zopet vrnejo normalne razmere, takoj oživetiti delovanje kmetijskega knjigovodstvenega urada, in sicer na širši podlagi, kakor je bilo pred vojno.

»Kmetovalec«.

Družbeno uradno glasilo »Kmetovalec« je završilo z l. 1916. svoj 33. letnik. Naklada družbenega glasila se je v prošlem letu močno povečala in zlasti letos, kajti ni se le pomnožilo število družbenih udov, ampak tudi število naročnikov na »Kmetovalca«. Vsled razmer se je vsebina lista morala prilagoditi sedanjim razmeram; sicer služi list za objavo družbenih uradnih vesti, a poučni del lista se bolj ozira na primerno sedanje gospodarjenje, nego na pospeševanje kmetijstva, kakršno je potrebno v mirnih časih. List izhaja večinoma le v prvotno določeni velikosti, t. j. na eni tiskovni polji.

Kmetijske potrebščine.

Priskrbovanje kmetijskih potrebščin družbenim udom se je tudi od zadnjega rednega občnega zbora znatno razširilo, dasi na eni strani mnogo teh potrebščin, kakor n. pr. umetnih gnojil, ni mogoče v toliki množini dobiti, kakor bi jih družbeni udje radi imeli, a na drugi strani se je v teh časih družba po možnosti pobirala, da so udje dobivali potom družbe kolikor mogoče veliko semenskega blaga, ki je sedaj izredne važnosti.

Kmetijsko rastlinstvo.

Kmetijsko rastlinstvo se je pospeševalo z dobavo dobrega semena in v zadnjem času zlasti z dobavo semenskega žita. Priskrbovanje semenskega žita pa ni lahko in samo ob sebi se je doživela marsikatera prevara, kajti vsled zanemarjenja umnega rastlinstva v deželi, se je v prejšnjih časih pridobilo veliko premalo izkušnje in zato se je v sili in v naglici moralo kupiti tudi semensko žito, čigar uspevanje v deželi ni bilo zajamčeno. Še dolgo let po vojni ostanejo sedanje razmere in zato bo morala družba z vsemi silami bolje negovati to panogo kmetijstva in zlasti izbrati semenskega žita postaviti v deželi na pravo znanstveno podlago. Sedanja vojna je namreč prav očitno pokazala, da smo glede kmetijskega rastlinstva še v marsičem zaostali, smo mnogokrat na napačni poti, oziroma se je marsikaj zamudilo, ker smo bili prisiljeni veliko preveč slediti modernemu, večkrat pretiranemu klicu po zboljšanju živinoreje, dasi je ta kmetijska panoga popolnoma zavisna od kakovosti rastlinstva in je neoporečna resnica, da se kakovost živinoreje vedno zrcali v kakovosti poljedelstva. Prihaja je resnica, da se dohodek iz poljedelstva pri nas na Kranjskem da podvojiti in to storiti ne zahteva sam družbeni pouk, delovati za tehniški napredek kmetijstva v deželi, ampak kruta potreba, ki nas bo še dolgo časa silila kolikor mogoče veliko kruha in sploh živil v deželi sami pridelati.

Vinstvo.

Vinstvo se je pospeševalo s poučnimi spisi, ki so skoraj izključno iz peresa c. kr. vinarskega nadzornika Bohuslava Skalčicega. Večina teh poučnih vinarskih spisov se je tikalo zatiranja trsnih škodljivcev z novimi sredstvi, ki se jih je moralo pričeti rabiti namesto starih, preskušanih in dobro učinkujočih sredstev, ki jih pa seveda ni ali premalo. V tem pogledu je bilo delovanje g. Skalčicega naravnost izgledno, saj so ga v drugih deželah pomenjali. Namesto žvepla se je vpeljal kalijev hipermanganat, oziroma letos natrijev tiosulfat. Da se je hranilo na silno dragi modri galici, se je pripravilo jo rabiti v zvezi z galunom, oziroma z žveplenokislo glino, kar je našim vinogradnikom prihranilo več stotisoč kron. Nikjer v Avstriji niso imeli vinogradniki dovolj zgodaj in toliko modre galice, kakor na Kranjskem. Preden je družba doznala za državno akcijo glede dobave modre galice, je že v jeseni leta 1915. kupila na Švedskem zadostno množino modre galice, ki je bila seveda precej draga in ki je prišla v Ljubljano že vsa do meseca aprila 1916. Med tem časom je tudi kmetijsko ministristvo poskrbelo za cenejšo modro galico, ki je pa večinoma zelo pozno ali sploh nepozno došla in kmetijska družba je mogla s svojo Švedsko modro galico pravočasno nadomestiti državno modro galico. Državne modre galice seveda ni bilo dovolj in primanjkljaj so lahko

kranjski vinogradniki pokrili z dražjo švedsko modro galico. Nekaj švedske modre galice je družba oddala tudi svojim udom na Štajerskem in Primorskem ter je ostanki lahko z dobičkom oddala na Hrvaškem in Ogrskem ter se je tako dobiček porabil v pokritje izgube na Kranjskem. Za letošnje leto je kmetijsko ministristvo odkazalo za Kranjsko dovolj modre galice in ker je družba takoj založila vso kupno vsoto, je kranjska dežela prva dobila vso objuljeno galico ter se je razdelitev te galice tako uredila, da je bila že koncem marca t. l. v toliki množini v rokah vseh vinogradnikov, kolikor so jo naročili. Tako imajo sedaj vinogradniki pravočasno toliko modre galice, kolikor je letos potrebujejo. Kmetijska družba se je z vso silo zoperstavila nameri, uveljaviti na Kranjskem maksimalno ceno za vino enako kakor na Primorskem in Tirolskem, vsled česar so kranjski vinogradniki za svoj vinski pridelek skupili nekaj milijonov kron več, kakor če bi obveljale predlagane maksimalne cene, podobne onim nizkim, ki veljajo za Primorsko in Tirolsko. Istotako se je kmetijska družba z vso silo zavzela proti zasledovanju vinogradnikov po cesarski naredbi z dne 21. avgusta 1916, v kolikor je bilo to zasledovanje na podlagi utemeljenih strokovnih računih neupravičeno.

Sadjarstvo.

Sadjarstvo je družba pospeševala enako kakor druga leta, v prvi vrsti s tem, da je sama oddala veliko tisoč visokodebelnatih dreves iz svoje drevesnice in enako so storile tudi vse tiste podružnice, ki imajo svoje drevesnice. Vprašanje glede družbene drevesnice se bo pa moralo na en ali drug način kmalu rešiti.

Živinoreja.

Pospeševanje živinoreje in sicer govedoreje, prašičereje in konjereje se v tem času ni moglo več tako vršiti, kakor ob času pred vojno, bodisi, ker so tozadevne podpore docela ali deloma izostale, bodisi, ker se sedaj med vojno ne gre toliko za izboljšanje kakovosti živinoreje, kolikor za ohranitev zadostnega števila živine. Zlasti se je zavzemala družba za primernejše cene živini, ki so bile uradno dokaj nižje uveljavljene, kakor v sedanjih kronovinah in je storila vse korake, da se ni preveč sena in krme vzelo iz dežele. Če se ni takoj in vselej dalo tisto doseči, kar so želeli naši živinorejci, ni bilo temu krivo ne dovolj ostro nastopanje družbe in drugih merodajnih činiteljev, ampak krivo so bile druge okoliščine, in dejstvo, da je tudi kmetijska družba morala stati na stališču, da gre preskrba armade pred vsem drugim. Od dobrega stanja armade je v prvi vrsti zavisna njena zmagovitost; tega kmetijska družba pri vseh svojih nastopih v korist kmetijstva ni smela nikdar prezreti in ta patrijotična dolžnost kmetovalcev, preskrbljevati armado z vsemi potrebščinami, mora stati na prvem mestu, če so vsled tega tudi ovirani v svojem rednem gospodarstvu.

Statistika.

Razventega, kar sem doslej imel čast navesti o družbenem delovanju, je omeniti tudi izdelovanje statistike o letini, ki prizadene družbeni pisarni izredno veliko dela. Dasi je od nekdanj veljala družbena statistika o kranjski letini vzorna, vendar ni bila taka, kakor bi morala biti, kajti z malenkostnimi sredstvi, ki jih je družba iz svojih dohodov od države, je bilo izključeno, kaj boljšega sestaviti. Kmetijska družba je skozi leta in leta opozarjala kmetijsko ministristvo na nedostatek, stavila je svoje predloge, katerih izvršitev bi seveda stala precejšnje vsote. Da bi ta denar ne bil zavržen, spričujejo sedanje razmere, ki so ob ureditvi prehranitve prebivalstva pokazale, da je statistika o letini ne le pri nas na Kranjskem nedostatna, ampak veliko bolj še v drugih deželah. Celo v Nemčiji, kjer imajo tozadevno vse veliko bolj urejeno, kakor pri nas v Avstriji, se je končno skazalo, da so se samo pri pridelku na žito zmotili za 10 milijonov metrski stotov. Upajmo, da bodo izkušnje sedanje vojne povzročile zanesljivejšo sestavljenost statistike o merah kakor so sedanje, ampak važna je tudi v mirnih časih za presvjo rentabilitete in davčne moči kmetijskega stanu.

150 let Kmetijske družbe.

Živimo v času največje človeške borbe, ki jo pozna svetovna zgodovina, smo priča največjih zgodovinskih dogodiljev, ki prinesejo celemu svetu velike politične in še za dolgo dobo let velikanske gospodarske izpremembe. Že se kažejo znaki zarje bodočega mira, ki ga pa brzokone ne sklenejo državni po svoji volji, ampak po volji narodov, katerih demokratsko mišljenje stopa od dne do dne z vedno bolj nepremagljivo silo v ospredje. Danes je skoraj cel kulturni svet zapleten v svetovno vojno, ki preti uničiti kulturno delo stoletij, da, tisočletij, in zgodovina nas uči, da so pri takih preobratih bila zmagonosna vsikdar demokratska načela, kajti ona so tista, ki so ustvarila ves napredek. Zaupanje v zmago teh načel nam daje upanje na skorajšnji mir.

V tem zgodovinsko tako pomenljivem času ni prezreti letošnjega zgodovinskega leta naše družbe, ki bodočega meseca oktobra t. l. završi 150letnico svojega obstanka. Slavja 150letnice sicer družba ob času vojne ne more vršiti in je zato odloženo na primernejši čas. Pomenljivo pa je, da tvorijo mejnike v zgodovini naše družbe razne vol-

ne in da so ravno demokratska načela njen razvoj, ki tudi ni bil vsikdar brez boja. Po končani sedemletni vojski, ki je že takrat pokazala veliko važnost silno vplivala na družbo, oziroma na boljšega in izdatnejšega pospeševanja kmetijskega pridelovanja za državo, je cesarica Marija Terezija leta 1767. ukazala ustanoviti v Ljubljani »Družbo poljedelstva in koristnih umetnosti na Kranjskem«. Kakor stare družbene listine spričujejo, ni bila ta družba posebno priljubljena pri deželnih stanovih, kajti ravno takrat se je šlo za osvoboditev kmeta iz sramotnega jarma podložništva, katero osvobodjenje so bistrje glave v odboru društva podpirale. Duh, ki je povzročil francosko revolucijo, se je jel kazati tudi na Kranjskem. Kmetijska družba je takrat skozi dve leti t. j. v letih 1765. in 1766. izdajala svoje glasilo »Tedeski Glasnik« v nemškem jeziku z imenom »Der wöchentliche Kundschafter«. Urednik mu je bil veleučeni družbeni kancler, in sicer Francoz prof. Baltazar Hacquet, ki je v tem listu odkrito in prikrito pobijal takratna zastarela načela. Ob strani so mu stali razni veleučeni možje naše dežele, katerih imena ostanejo zapisana v zgodovini naše dežele. Da je nadaljno izhajanje lista prenehalo že po dveh letih, niso bile krive gmotne razmere, ampak vpliv takratnega ustroja države, ki je vedel zadušiti vsako demokratsko gibanje. Ta sovražni vpliv je bil tudi vzrok, da je temu gibanju neprijazna vlada takratno družbo poljedelstva pod vladno zaščito razpustila, odtegnile so se ji državne in druge podpore iz javnih zakladov s pretvezo, da družba zbira glavnic, namesto da bi porabljala denarna sredstva v svoje smote. Njeno premoženje se je zaseglo in bogata ter veliko vredna knjižnica se je pa izročila ljubljanski licealni knjižnici. Pač se je milostno pripustilo družbi naprej delovati, če se najpote možje, ki hočejo brez podpore iz javnih zakladov z dobrimi sveti in zgledi kmetijstvo pospeševati, da je družba res kot zasebno društvo še naprej životarlila in to celo za časa francoske okupacije, saj je v listinah najti, da je družba takrat imela svojo pisarno v palači francoskega guvernerja, t. j. v sedanji Škofjski palači in se je pogajala s francosko vlado, za stran ljubljanskega botaničnega vrta. Po odhodu Francozov in po končani vojni z njimi, so zopet vnovič jeli spoznavati veliko važnost kmetijstva, zato je cesar Franc I. z ustanovno listino z dne 16. septembra l. 1814. dal nanovo družbi uradni značaj s pravili in predpavicami, ki jih ima še danes in vrnilo se je ito svoječasno zaseženo premoženje, kolikor ga je še bilo. Pribito torej stoji, da družba ni, enako drugim, nikdar prenehala delovati in zato sme letos popolnoma upravičeno proslavljati 150letnico svojega obstanka in nepretrčevanja prejšnjega stoletja je zopet pričelo trganega delovanja. Koncem prve polodemokratske gibanje, narodi so se pričeli probujati in leta 1843. je družba dobila pravico, izdajati »Kmetijske in rokodelske Novice« v slovenskem jeziku in to po prizadevanju in dobrohotnosti svojega nepozabnega pokrovitelja, ljudskega princa, nadvojvode Ivana. Izdajanje »Novic« ni le velevažen zgodovinski dogodek za naš narod, ampak tudi važen zgodovinski mejnik za kmetijsko družbo, ki je šele z »Novicami«, izdajanim v domačem jeziku, pričela dobivati pravi stik s kmetovalci. Od takrat naprej se je družba vedno bolj razvijala, pravila so se preurejevala razmeram primerno, namesto »Novice«, ki so postale vedno bolj politični list, je stopil kot družbeno uradno glasilo leta 1884. strogo strokovni list »Kmetovalec« in končno je dobila sedanja c. kr. kmetijska družba kranjska z zadnjimi novimi pravili popolnoma demokratični ustroj ter je postala prava strokovna zastopnica kmetijskega stanu na Kranjskem.

Sedanje vplivno gibanje demokratske misli, ki prepaja ogromno večino pripadnikov vseh kulturnih narodov, in ki se ne da več prezirati, sicer navidezno izvira iz delavskih slojev, ki so si znali s svojo izborno organizacijo pridobiti prvenstvo pri tem gibanju, a v duhu in v srcu je bil in je moral biti kmetijski stan od vsega pričetka edinole demokratski in kot tak bo ostal stebler vsake države in prav posebno naše stare, slavne Avstrije. Posledic sedanje grozne svetovne vojne se še malo kdo zaveda; nastalo bo občno propadajoč blagostanja, toda na nastalih razvalinah bo zgradijo novo in večje blagostanje. Angleški narodno - gospodarski pisatelj William Petty, je svoječasno zapisal presrešne besede: »Narava je mati, a delo je oče bogastva.« Kmet je tisti, ki naravo t. j. grudo s svojim delom obvlada in zato je on tisti sloj prebivalstva, ki bo po končani vojni obenem kot mati in oče ustvarjal v najznamenitejši meri novo blagostanje. Ne bo zatemišla slava vojskovodij in junakov sedanje vojne, toda veliko večje število junakov stavi v sedanjo orjaško borbo kmetijski stan, ki se v zaledju, sicer tiho in potrpežljivo bori v potu svojega obraza s plinogom za domovino in ki se bo po končani vojni moral še z večjim naporom naprej boriti, da nam vojna ne prinese samo z orožjem, ampak tudi gospodarsko zmago, ki naj se zrcali v bodočem blagostanju.

**Ce pomoreš državi,
pomoreš i sam sebi!
Podpisuj tvojo vojno posojilo!**



Proda se hiša

v Rožni dolini pri Ljubljani, s štirimi stanovanji, ter velikim zelenjavnim vrtom in sadnim drevjem. 1886 Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Kontoristinjo

samostojna moč, z večletno prakso, zmožna knjigovodstva, korespondence in sploh vseh kontorskih del. **spromje takoj J. Krašovec v Žalcu.** Hrana in stanovanje v hiši. Plača po dogovoru. 1914

Resna ženitev.

Samec obrtnik, vešč tudi kmetijstva, ki ima nekaj tisoč kron gotovine se želi priženiti na malo kmetijo, v večjem, za obrt in trgovino pripravljem kraju. Prednost imajo vdove in samice. — Ponudbe pod »Treznost/1849« na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. — Tajnost zajamčena.

Slamnate šolne za dom in

slamnate podplate za v čevlje

sem zabel izdelovati v toliko, da lahko ustretem vsaki zahtevi in jih priporočam kot nadomestilo za drago usnjeno obutvo, posebno za delo v sobah. 285

Poskusite, ne bode vam žal.

Fr. Cerar,

tovarna slamninkov v Štobu, pošta Domžale pri Ljubljani.

Kdor svojih kurjih očes ne odpravi, napravi si vsako pot za trpljenje in slabi z bolečino tudi vso truplo.



Odprava kurjih očes brez bolečin

je za vsakega prizadetega res blagodejna. Ne more se dovolj nujno svariti pred rezanjem kurjih očes. Lahko se pregledoko vrece, ne da se tu opazi, na nogo pride vedno prah iz umazanosti, ta vsili v rano in nešteto smrtjo končanih zastrupljeni krvi je tako nastalo. Kurja očesa dajo se brez noža lahko, sigurno in hitro odpraviti s Fellerjevimi turistovskim flajštrom z zn. »Elsa« (flajšter zoper kurja očesa, cena 1 krono, v škatljicah 2 kroni) ali s Fellerjevo turistovsko tinkturo z zn. »Elsa« (tekoča tinktura zoper kurja očesa, cena 2 K). Zavojnina in poštnina 2 K 30 več. Tisočero turistov orožnikov, pismonoš, vojakov, kmetovalcev in dam, ki nosijo ozke čevlje, kakor tudi vseh, ki so je rabili, priporoča to sredstvo kot najhitrejšo in sigurno učinkujoče za radikalno odpravo kurjih očes. Medtem ko večina sredstev zoper kurja očesa, tako tudi rezanje, piljenje itd. samo zgornji del kurjih očes odpravi, jedro pa pusti, tako da kurja očesa hitro zopet narastejo, odprava prejeimenovana preparata kurja očesa temeljito z jedrom. Naroči se oba preparata, kakor tudi prašek zoper pot in potenje nog (cena 1 kartonu 1 krono, 6 kartonov 8 K 30 v) od E. V. Feller, ekarnar Stubica, Elsa-trg št. 238 (Hrvatstva).

Pianine, klavirje, Orchestrione, in harmonije.
S. KMETETZ
 LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 26.

Najlepši kras ženske
 so lepe oblikovane, bujne, trde gradl. Gospe, ki se v tem oziru ne čutijo popolne, naj pišejo na Ida Krause, ki jim pošlje brezplačno na podlagi od nje preiskušene metode, diskreten svēt v svrhu pridobitve idealnih, okroglih oblik. 1851
Ida Krause, Požun, (Pressburg), Ogrsko,
 Schanzstrasse 2. odd./41.

PEGE rdečino na obrazu in rdeč nos, ogrci, prišči, gube in ohlapno kožo vse napake polti odpravi z jam. staropreiskušena
dr. A. Rixa pasta Pompadour.
 Popolnoma neškodljivo. Poizkušnja K 150, veliki lonček K 4.— Dr. A. Rixa bleerno milko, tekoč puder, rožnat, bel in naravno rumen, steklenica K 4.— Diskretno razpošilja Dr. A. Rix, kosm. preparate, Dunaj IX, Lahterergasse 6/E. 7aloge v Ljubljani: drog. A. Kanc, drog. »Adrija«, v Mariboru: Lekarni »Pri Angelju varhu«, »Pri Mariji pomočnici« in drog. Wolfram. 1867

Stroji za striženje las à 10 K.
Britve od 2—10 K. Brivski aparati, brivske kilne
 najboljšee kakovosti po najnižjih cenah pri
A. WEISSBERG, Dunaj II,
 Untere Donaustrasse 23/5.
 Specijalni cenik odd. IV. gratis. Za trgovce en gros cenik.

Damske slamnike
 v največji izbiri priporoča
MINKA HORVAT, modistka
 Ljubljana, Stari trg šte. 21. Ljubljana.
 Popravila najceneje. 904. Popravila najceneje.

NIHTS ÜBER DER GERÖ BERNSTEIN SALBE
 Srbečico, potenje, pripek, luštenje kože, lišaje, vnete, kožne bolezni, ture, otekline in rane ozdravi hitro in sigurno
iantarsko mazilo.
 Ne umaže in ne diši. Mali lonček 3 K, veliki lonček 5 K, družinski lonček 9 K z navodilom. K temu spada dobe brinovo milo 4 K.
Gerö Sandor, lekarnar, Nagy Körös 30.

Tovarna pohištva J. J. Naglas
 Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 128
Največja zaloga pohištva
 za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, klanati modroci, otroški vonski itd.
 Najpoljanejša blago.

Ivan Jax & sin
 v Ljubljani, Dunajska cesta 15
 priporoča svojo bogato zalogo
voznih koles. Šivalni stroji
 na ročnice in obrt.
 Brezplačni kurzi za vnanje v ml.
 Pisalni stroji „ADLER“, Pletilni stroji vseh velikosti

Mleveci barv
 skušeni v mletju oljnih barv na valjane mlince se sprejemajo za tabele in manj. Ponudbe s pričevali in zahtevki je vposlati na Gustav Štambek, veletrgovina s barvnimi Salmograd, (Salmburg). 1869

Izpuščaje
 krasa, srbečico, pinte in druge kožne bolezni odpravi hitro in sigurno Paratol, domače mazilo. Ne umaže, je brez vonja, zato uporabno tudi čez dan. Veliki lonček K 3.—, dvojnati K 5.50. Dalje Paratol tresni prašek za varstvo občutljive kože, skatljica K 2.50. Oboje se dobi proti vposlatvi zneska v lekarnarja M. Klein Paratol izovalol v Budimpešti, VI-24. Eötvös-u 23.

dežnike in solčnike
 domačega izdelka priporoča
 tvornica dežnikov in solčnikov
Jos. Vidmar
 Ljubljana
 Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Ivan Bizovičar
 umetni in trgovski vrtnar
 Ljubljana 839
 Kolezijska ulica št. 16
 priporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.
 Izposojevanje ob mrtevskih odrih drevesne svetilice, kakor tudi najfinije dekoracijske svetilice za dverane in balkone. Vsakovrstne sadike do najzlahnejših cvetic in zelenjadi. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.
 Srbojavka: I. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana.
 Prodajam več mladih divjih kostanjev in cipres.

Gonoktein.
 Najnovejšee, izkušeno sredstvo proti kapavcu (triperju), belemu toku, črvesnemu in mehurnemu katarju itd.
 GONOKTEIN je vpeljan na češki kliniki dvor, svetnika vseuč. prof. dr. V. Janovskega. Na praški nemški kliniki vseuč. prof. dr. K. Kreibicha. Toplo ga priporočajo vseuč. prof. dr. J. Bukovsky, vseuč. prof. F. Samberger, vseuč. docent dr. J. Odstrčil.
 M. U. dr. Rih. Fuchs, okrajni zdravnik v Bleistatu piše: Z Vašim Gonokteinom dosegel sem izvrstne uspehe, tako da so pacienti po dobrem učinkovanju sami zahtevali, da jim ga zapišem.
 M. U. dr. H. Fischer, štabni nadzdravnik v Baden-Badenu piše: Z Vašim Gonokteinom dosegel sem sijajne uspehe, pacienti sami ga hvalijo. 2180
 Dobiva se po vseh večjih lekarnah. Skatljica K 6.—
 Zahtevajte literaturo in prospekt. Ljubljana: Lekarnar Trakovec.
 Zagreb: Lekarnar »Salmograd« S. 1869-1870, Salmograd trg.
 Preloziva: Farmakološko-kemični laboratorij „HEXA“ Praga - Vitošice 188.
 Dobivati se v vsaki lekarni in v vsaki zdravniški ordinaciji.

KRAPINA Toplice zdravilo gilit revmo ischias.
Kostanjeve in bukove hlode
 kupi vsako množino franko vagon 255
Strojlina tovarna Samsa & Co. v Ljubljani.
 Vpošteva se le pisemne ponudbe z navedbo cen.

Sijajno lepo lice 1938
 in mladostno svežo polt ohranijo gospe in deklice do pozne starosti, če se poslužujejo mojega tisočkrat preizkušane recepta. Vse nečistosti kože se pege, zajedalci, sinje izginejo! Proti retur-znamki pošljem vsakomur oditi svojega recepta popolnoma zastoj! Pišite takoj na
Fr. Menschik, Dunaj 62. Predal 1, oddelek 20.

Dalmatinsko črno vino
 odpošlje se proti poprej izplačani četrtedelnj svoti, ostalo potom povzeta po cenl. 360 kron za hektoliter, pri odjemu večje množine se cena sniža. Blago potuje na vso odgovornost naročnika. Vzorec se pošlje proti dostavi pisemskih znamk za 80 vinarjev.
Peter Tavčar, Hernelje-Kozina.

Srbečico, izpuščaje 1853
 odpravi kar najhitrejšee „Dr. Plescha originalno rujavo mazilo“. Mali lonček K 1.60, veliki K 3.—, družinska porcija K 9.—. Dobiva se v lekarni „pri zlatem jelenu“, Marijin trg, Ljubljana.

1943 Dne 24. junija 1917 se bo vršila v Iški vasi št. 83 ob 3. uri popoldne A VIII 311/13-57
zakupodaja hiše št. 83 v Iški vasi,
 v kateri se obratuje gostilniška obrt in trgovina s špicerijskim blagom ter vrta zraven hiše, parceli šte. 679/1 in 679/4 k. o. Iška vas ter hleva pri hiši št. 13 v Iški vasi.
 Dražbeni pogoji so na vpogled med uradnimi urami v sobi št. 38. C. kr. okrajno sodišče v Ljubljani, odd. VIII., dne 8. junija 1917.

Pozor! Pozor!
 Priporočam svojo bogato zalogo razn. stekla, porcelana, svetilk, kuhinjske posode ter galanterije, otroške in ženske nogavice, otroške majke, moške ovratnike tuc. K 4*80. Prave tržaške bičevnike na debelo in na drobno. Imam tudi pristnega brinjoveca ter ruma v zalogi
OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Martinova cesta 15.

„Salatfix“
 (postavno varovano) 1880
da najokusnejše solato.
„Salatfix“
 je najboljšee nadomestilo za olje, uporabi se za vsako solato, ter je že pomešan z kisom, soljo in poprom.
 Dobiva se v literaskih steklenicah à K 1*80 v Ljubljani v trgovini Karola Kaučiča, Sodna ulica št. 1.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani,
 Kongresni trg šte. 2
 s pravico javnosti valed odloka c. kr. ministratva za bogobastje in nauk z dne 20. avgusta 1911, št. 28.337.

Naznanilo.
 Vpisovanje za šolsko leto 1917/18 se vrši
28. in 29. junija
 od 10. do 12. ure.
 Na doški trgovski šoli se sprejemajo: v pripravljajalni razred učenci, ki so dopolnili 13. leto starosti ali pa ga bodo še tekom solarnega leta dopolnili.
 V I. letnik učenci, ki so:
 a) dopolnili 14. leto starosti ali ga bodo še tekom solarnega leta dopolnili in so
 b) z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake srednje šole ali pa popolno meščansko šolo ali
 c) uspešno prestali posebno sprejemno izkušnjo.
 Na doški trgovski šoli se sprejemajo v I. letnik učenke, ki so
 a) dopolnile 14. leto starosti ali ga bodo dopolnile še tekom solarnega leta in so
 b) dovršile meščansko šolo ali pa 8. razred ljudske šole. Vstopnina je 5 K, prispevek k učilom 10 K. K vpisovanju je prinesiti kresni list in zadnje šolsko izpričevalo. Vpisuje se tudi lahko pisemnim potom.
 V Ljubljani, dne 16. junija 1917.
 Ravnateljstvo.